

EVALUATIE MINIMAREGELINGEN GEMEENTE WOUDENBERG

Evaluatie minimaregelingen

Onderzoek naar de omvang en samenstelling van de doelgroep voor het armoedebeleid, het gebruik en bereik van minimaregelingen, de invloed van het landelijke en lokale beleid en de ervaringen van inwoners in de gemeente Woudenberg.

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Woudenberg

Datum

November 2023

Auteurs

Michelle Ellens
Jitske Kooistra – van der Wijk
Xiaochang Campmans
Maaïke Bonnema

KWIZ

Stavangerweg 23 - 5
9723 JC Groningen
050 - 5252473
contact@kwiz.nl

Uitgave

Deze publicatie is een uitgave van KWIZ. Het overnemen van cijfers en / of teksten is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze publicatie mag worden veeelvoudigd en / of openbaar gemaakt worden in welke vorm dan ook zonder voorafgaande toestemming van KWIZ

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Conclusie en aanbevelingen	4
S.1 Samenvatting.....	4
S.2. Conclusie en aanbevelingen	7
1. Minimahuishoudens in Woudenberg	12
1.1. Alle huishoudens	12
1.2. Minimahuishoudens	12
2. Gebruik inkomensondersteunende voorzieningen	16
2.1. Regelingen voor het minimabeleid	16
2.2. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	16
2.3. Bijzondere bijstand	16
2.4. Individuele inkomenstoelage.....	17
2.5. Tegemoetkoming premie aanvullende zorgverzekering	17
2.6. Verenigingsactiviteiten	17
2.7. Kindpakket	18
2.8. Computerregeling voor kinderen	18
2.9. Zwemlesregeling voor kinderen.....	19
2.10. Energietoelage	19
3. Inkomenseffecten	20
3.1. Bijdrage Rijk hoger dan bijdrage gemeente	20
3.2. Specificatie gemeentelijke bijdragen op 100% Wsm.....	21
3.3. De gemeentelijke bijdragen zorgen voor (meer) vrij besteedbaar budget	24
3.4. Werken vanuit de bijstand loont.....	27
3.5. Vergelijking resultaten met rapport Commissie Sociaal Minimum	30
4. Behoeftetepping minimadoelgroep	32
Bijlage 1. Overzicht minimaregelingen	34
Bijlage 2. Onderzoeksmethodiek Armoede Index	35
Bijlage 3: Onderzoeksmethodiek inkomenseffectrapportage.....	36
Voorbeeldhuishoudens	36
Opbouw totaal inkomen	36
Uitgaven.....	37
Vrij besteedbaar budget.....	38
Aannames.....	38
Bijlage 4. Opbouw totaal inkomen 100 tot 130% Wsm	40
Bijlage 5. Financieel maandoverzicht.....	43

Inleiding

Ook in de gemeente Woudenberg zijn armoede en schuldhulpverlening actuele thema's. De gemeente houdt periodiek de vinger aan de pols als het gaat om inzicht in de minimapopulatie en het bereik en de effecten van de minimaregelingen. Voor een actualisatie van dit inzicht heeft de gemeente KWIZ de opdracht gegeven om onderzoek uit te voeren naar de volgende onderwerpen:

- De omvang en kenmerken van de (potentiële) doelgroep voor het minimabeleid.
- Het gebruik en bereik van de inkomensondersteunende regelingen.
- De effecten van het landelijke en gemeentelijke minimabeleid op de inkomenssituatie van minimahuishoudens.
- De ervaringen en tevredenheid van de minimadoelgroep.

In 2017 en 2022 voerde KWIZ eerder onderzoek uit voor de gemeente Woudenberg. Waar mogelijk worden resultaten hiermee vergeleken.

Opzet van het onderzoek

Het onderzoek naar het minimabeleid in de gemeente Woudenberg bestaat uit verschillende onderdelen: een Armoede Index, een inkomenseffectrapportage en een behoeftepeiling onder de minimadoelgroep. In dit voorliggende rapport zijn de resultaten van de verschillende onderdelen weergegeven en voorzien van een conclusie.

Onderzoeksmethode Armoede Index

Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van een door KWIZ ontwikkeld analysemodel. Deze Armoede Index wordt samengesteld op basis van een combinatie van gemeentelijke gebruiksgegevens, geëxtrapoleerde CBS-gegevens en kengetallen op basis van ervaringscijfers bij andere gemeenten. De peildatum van voorliggend onderzoek is 1 januari 2023; hierop is de schatting van het aantal minimahuishoudens gebaseerd. Voor het gebruik en bereik van de minimaregelingen wordt gekeken naar het volledige kalenderjaar van 2022.

Over de periode 1 juli 2016 tot 1 juli 2017 heeft KWIZ tevens onderzoek gedaan voor de gemeente Woudenberg naar het gebruik en bereik van de minimaregelingen. Waar mogelijk worden de resultaten vergeleken met 2017.

Onderzoeksmethode inkomenseffectrapportage

De inkomenseffectrapportage geeft inzicht in de effecten van de landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen op de inkomens van minimahuishoudens. We berekenen voor zes verschillende huishoudtypen met vijf verschillende inkomensniveaus (van 100 tot 130 procent van het Wettelijk sociaal minimum, en voor langdurige minimahuishoudens) hoeveel zij maandelijks aan gemeentelijke regelingen en landelijke toeslagen kunnen ontvangen en geven inzicht in het effect van de inkomensstijging.

Daarvoor is per huishoudtype een overzicht van de inkomsten en uitgaven per maand gemaakt. Met behulp van landelijke inkomensnormen, landelijke toeslagen en informatie over gemeentelijke regelingen is per huishoudtype het inkomen bepaald. Voor de vaste uitgaven is uitgegaan van cijfers en normen van het Nibud¹. Voor de andere uitgaven is waar mogelijk gebruikgemaakt van lokale tarieven (zoals huur en waterschapsbelasting). Tenslotte worden de gemeentelijke regelingen omgezet in een maandbedrag. Op die manier ontstaat per huishoudtype een overzicht van de inkomsten en uitgaven per maand.

Onderzoeksmethode behoeftepeiling onder minimadoelgroep

De doelgroep bestaat uit 145 huishoudens in de gemeente Woudenberg die in 2022 een bijstandsuitkering ontvingen of gebruikmaakten van één of meerdere minimaregelingen. De

¹ Het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) is een onafhankelijke stichting die informeert en adviseert over financiën van huishoudens.

volledige doelgroep is aangeschreven. De vragenlijst is verstuurd in augustus 2023 en was zowel op papier als online in te vullen. In de vragenlijst staan de volgende thema's centraal:

- Bekendheid en gebruik van de regelingen.
- Toegang en vindbaarheid.
- De ondersteuningsbehoefte.
- Informatievoorziening en aanvragen.
- Effect van de minimaregelingen.
- Financiële situatie.

Respons

In totaal hebben 49 respondenten de enquête ingevuld (7 op papier en 42 online). Dat brengt de respons op 33 procent van de doelgroep. Voor de relatief kleine omvang van de aangeschreven groep, is een hoog respons percentage behaald; doorgaans ligt het gemiddelde percentage op 20 tot 25 procent bij vergelijkbaar onderzoek onder een soortgelijke doelgroep. Toch is de respons onvoldoende om betrouwbare uitspraken over de gehele doelgroep te doen². De antwoorden geven een **indicatie** weer van de mening van de doelgroep maar kunnen niet generaliseerd worden naar de volledige populatie.

De volledige weergave en analyse van de resultaten is opgeleverd als aparte rapportage van de behoeftepeiling. Hiervoor verwijzen wij u graag naar het rapport 'Rapport behoeftepeiling minima – Gemeente Woudenberg, opgeleverd in oktober 2023. Voor een uitgebreide weergave van de resultaten, diagrammen en analyse verwijzen wij u graag naar die rapportage.

Beleidswijzigingen per 2023

Per 1 januari 2023 heeft de gemeente Woudenberg de inkomensgrens van verschillende regelingen voor inwoners met een laag inkomen verruimd. De inkomensgrens is verhoogd van 110 naar 130 procent van het Wettelijk sociaal minimum (Wsm). Dit geldt voor de bijzondere bijstand, individuele inkomens toeslag, tegemoetkoming premie aanvullende zorgverzekering, verenigingsactiviteiten (volwassenen), kindpakket, computerregeling en zwemregeling. Ook de inkomensgrens van de tijdelijke energietoelage is verruimd van 120 procent Wsm (2022) naar 130 procent Wsm (2023).

Voor de gebruikscijfers van dit onderzoek wordt teruggekeken over het jaar 2022 (1 januari 2022 tot 1 januari 2023). Dit betekent dat in de berekening van het bereik van de minimaregelingen de inkomensgrens wordt meegenomen zoals die in 2022 gold. De verruiming naar 130 procent Wsm is daarmee nog niet terug te zien in de cijfers, maar wordt wel benoemd wanneer van toepassing.

Leeswijzer

In de samenvatting geven we de belangrijkste bevindingen weer. Vervolgens brengt het eerste hoofdstuk van deze rapportage de doelgroep voor het minimabeleid in beeld. In het tweede hoofdstuk gaan we in op het gebruik en bereik van de minimaregelingen in het aanbod van de gemeente Woudenberg. Het derde hoofdstuk geeft een overzicht van de inkomenseffecten van het landelijke en gemeentelijke minimabeleid. De resultaten van de behoeftepeiling onder de minimadoelgroep staan in hoofdstuk 4.

Het rapport wordt afgesloten met een vijftal bijlagen. De eerste bijlage geeft een overzicht van de minimaregelingen in de gemeente Woudenberg. In bijlage 2 staat de onderzoeksmethodiek van de Armoede Index beschreven. Bijlage 3 beschrijft vervolgens de onderzoeksmethodiek van de Inkomens effectrapportage. Bijlage 4 geeft de opbouw van het totale inkomen van huishoudens weer op verschillende inkomensniveaus en bijlage 5 toont de financiële maandoverzichten per huishoudtype.

² Voor een doelgroep van deze omvang is bij een betrouwbaarheidsniveau van 90 procent een respons nodig van 106 ingevulde enquêtes (72 procent) om betrouwbare uitspraken te kunnen doen. Het huidige betrouwbaarheidspercentage ligt rond de 60 procent.

Conclusie en aanbevelingen

In de samenvatting geven we het aantal (geschatte) minimahuishoudens en minimakinderen in de gemeente weer op 1 januari 2023, evenals het bereik van de verschillende minimaregelingen in 2022. Daarnaast worden de belangrijkste bevindingen omtrent de inkomenseffecten en vanuit de behoeftepeiling onder de doelgroep weergegeven. Tot slot formuleren we de hieruit voortvloeiende conclusies en aanbevelingen.

S.1 Samenvatting

S1.1 Minimahuishoudens en minimakinderen

Van alle huishoudens in de gemeente Woudenberg hebben naar schatting 191 huishoudens een inkomen tot 100 procent van het Wettelijk sociaal minimum (Wsm) en 379 huishoudens een inkomen tot 130 procent Wsm³. Respectievelijk vormen zij 3,5 procent en 6,9 procent van alle huishoudens in de gemeente. Het aandeel minimahuishoudens op 100 procent Wsm ligt in Woudenberg lager dan gemiddeld in vergelijkbare kleine gemeenten (5 à 6 procent). Op 130 procent Wsm ligt het aandeel minimahuishoudens met 6,9 procent lager dan in vergelijkbare kleine gemeenten.

Verder groeien 143 kinderen op in een huishoudens met een inkomen tot 100 procent Wsm (4,2 procent) en 227 kinderen tot een inkomen van 130 procent Wsm (6,7 procent). Deze aantallen liggen iets onder het gemiddelde van op inwoneraantal vergelijkbare gemeenten (7 à 8 procent).

Tabel S.1.1. Minimahuishoudens en kinderen tot 18 jaar naar inkomen (cumulatief), vermogen binnen de grenzen van de Participatiewet

Huishoudinkomen	Huishoudens		Kinderen	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Tot 100% Wsm	191	3,5%	143	4,2%
Tot 110% Wsm	231	4,2%	154	4,6%
Tot 120% Wsm	297	5,4%	188	5,6%
Tot 130% Wsm	379	6,9%	227	6,7%
Hogere inkomens	5.130	93,1%	227	93,3%
Totaal	5.509	100%	3.366	100%

S1.2 Bereik inkomensondersteunende regelingen

De gemeente Woudenberg biedt voor verschillende levensdomeinen (zorgkosten, participatie e.d.) ondersteuning aan in de vorm van minimaregelingen. Gekeken naar het bereik van deze regelingen valt het volgende op:

- Het bereik van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, bijzondere bijstand en individuele inkomensvoetstuk ligt in lijn met het vergelijkbare gemeenten.
- De participatieregelingen hebben een wisselend bereik:
 - De regeling Verenigingsactiviteiten voor volwassenen kent een laag bereik, ook in vergelijking tot andere gemeenten;
 - Het Kindpakket heeft een hoog bereik en ligt in lijn met vergelijkbare gemeenten.
- De energietoeslag heeft een lager bereik in vergelijking tot andere gemeenten.

³ De normbedragen voor een inkomen op 100 procent Wsm (inclusief vakantietoeslag) zijn als volgt: € 1.217 voor een alleenstaande en € 1.738 voor een (echt)paar. De vermogensgrens vanuit de Participatiewet bedraagt € 7.605 voor een alleenstaande en € 15.210 voor een (echt)paar.

Tabel S.1.2. Gebruik en bereik minimaregelingen

Regeling	Gebruik	Bereik	Landelijk gemiddelde
Kwijtschelding gem. belastingen	130 huishoudens	68%	70-75%
Individuele bijzondere bijstand	49 huishoudens	21%	20-25%
Individuele inkomstenstoelag	46 huishoudens	43%	45-50%
Tegemoetkoming premie aanvullende zorgverzekering	68 huishoudens	29%	Onbekend
Verenigingsactiviteiten	9 huishoudens	4%	35-40%
Kindpakket	39 huishoudens	56%	50-55%
Computerregeling (kinderen)	6 kinderen	43%	Onbekend
Zwemregeling (kinderen)	19 kinderen	n.t.b.	Onbekend
Energietoelag	288 huishoudens	60%	80-95%

S1.3 Bevindingen inkomenseffecten

Financieel effect

Het bedrag dat minima vanuit het Rijk aan toeslagen kunnen ontvangen is hoger dan het bedrag dat ze aan gemeentelijke regelingen kunnen ontvangen. Financieel gezien is de invloed van de gemeente dan ook kleiner dan de invloed van het Rijk. Het bedrag aan landelijke toeslagen neemt voor de meeste huishoudens geleidelijk af bij een hoger inkomen. De gemeentelijke regelingen zorgen ervoor dat huishoudens (meer) ruimte overhouden voor het doen van vrije bestedingen. Dit komt met name alleenstaanden met een zorgvraag, paren zonder kinderen en paren met oudere kinderen op bijstandsniveau⁴ ten goede, die zonder de gemeentelijke regelingen onvoldoende vrij besteedbaar budget overhouden om op een minimaal niveau sociaal te kunnen participeren. Alleenstaande ouders zijn gemiddeld minder afhankelijk van de gemeentelijke bijdragen om sociaal te participeren dan (ouder)paren, omdat zij langer recht hebben op landelijke toeslagen.

Het vrij besteedbaar budget neemt, voor bijna alle voorbeeldhuishoudens, toe wanneer zij gaan werken tegen een inkomen van 110 procent en stijgt verder bij hogere inkomensniveaus. De loonstijging kan in de meeste gevallen de dalende toeslagen vanuit het Rijk compenseren. Dit geldt echter niet voor alleenstaanden met een zorgvraag en alleenstaande ouders met jonge kinderen (3 en 5 jaar). Deze huishoudtypen hebben namelijk hogere kosten: medische kosten of opvangkosten voor hun kinderen.

Indien huishoudens van alle landelijke en lokale regelingen gebruikmaken, houden zij op alle inkomensniveaus voldoende budget over voor sociale participatie. In de praktijk is de ervaring echter dat huishoudens niet of gedeeltelijk gebruik maken van de regelingen. In werkelijkheid kan het vrij besteedbaar budget daarom lager uitvallen, dan weergegeven in deze rapportage.

Werken loont voor sommige huishoudens meer dan voor andere

Wanneer huishoudens in de gemeente Woudenberg vanuit de bijstand gaan werken, gaan zij er in totaal inkomen altijd op vooruit ten opzichte van de bijstandssituatie. Dit is ook het geval als zij gebruikmaken van alle toeslagen en regelingen⁵. (mits zij gebruikmaken van alle toeslagen en regelingen). Het totaal inkomen bestaat uit het netto-inkomen (inclusief vakantietoelag),

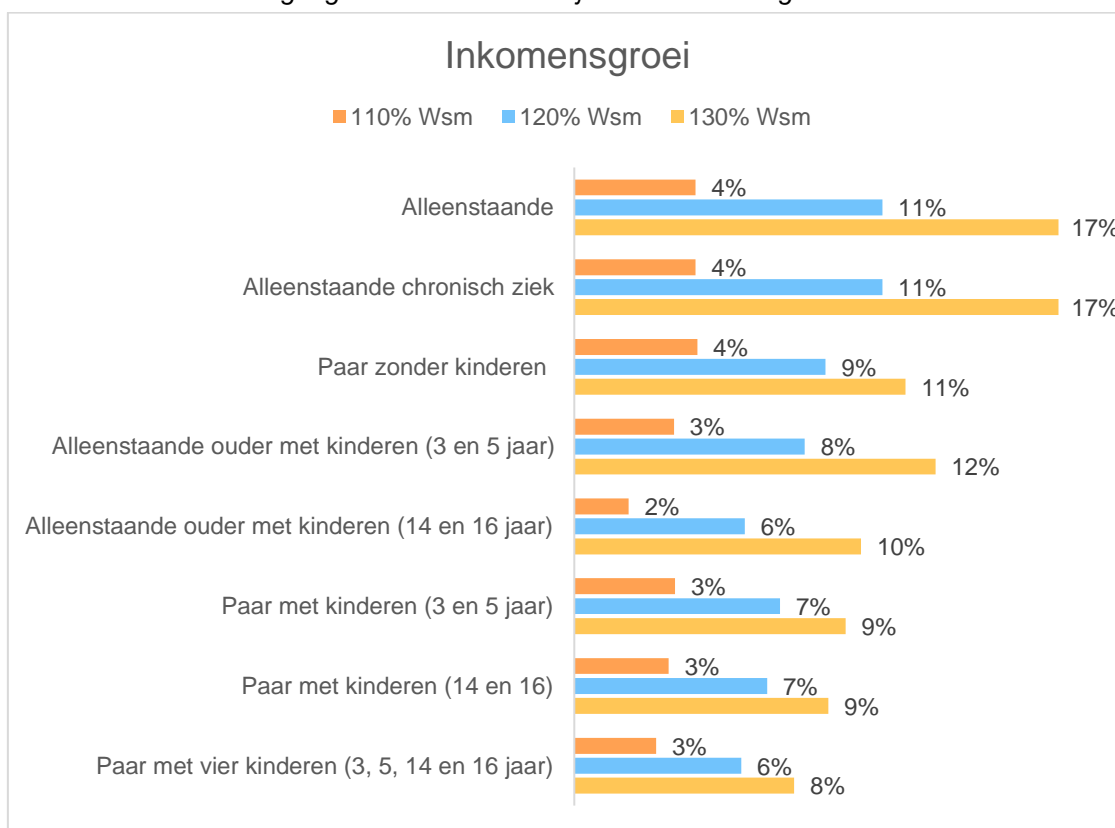
⁴ Voor paren met oudere kinderen geldt dit bovendien ook nog bij een inkomensniveau van 110 procent Wsm. Zij zijn pas vanaf 120 procent Wsm niet meer (volledig) afhankelijk van de gemeentelijke regelingen om voldoende budget te hebben voor vrije bestedingen.

⁵ Het daadwerkelijk gebruik van de lokale regelingen ligt echter lager; huishoudens maken niet van alle regelingen gebruik waar ze aanspraak op kunnen maken. Huishoudens hebben in de praktijk dus mogelijk minder te besteden, terwijl hun inkomen meer gaat stijgen (omdat er minder regelingen wegvallen) dan in deze rapportage berekend.

landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen. Alle (voorbeeld)huishoudens kunnen inkomensvoortgang tegemoetzien wanneer hun loon stijgt naar 110, 120 of 130 procent Wsm.

Tegelijkertijd gaan niet alle huishoudtypen er even sterk op vooruit bij een inkomensstijging; ze ervaren niet dezelfde sterke van procentuele inkomensgroei. Relatief gezien gaan alleenstaanden en alleenstaande ouders er het meest op vooruit bij ieder hoger loon. Paren (met en zonder kinderen) krijgen namelijk sneller en méér dan de andere huishoudtypen te maken met een daling van de toeslagen van het Rijk; de groei van het inkomen wordt hierdoor gedempt. Wel hebben paren op ieder inkomensniveau tussen 100 en 130 procent Wsm meer totaal inkomen dan in de bijstand en gaan zij er op ieder hoger inkomensniveau meer op vooruit.

S.1.3. Inkomensvoortgang t.o.v. 100% Wsm bij werkaanvaarding

S1.4 Behoeftetepeiling onder minimadoelgroep

Kennis en gebruik regelingen

De bekendheid en het gebruik verschilt per regeling. De kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, regeling verenigingsactiviteiten en het kindpakket zijn de meest *bekende* regelingen. De kwijtschelding van gemeentelijke heffingen, kindpakket en tegemoetkoming aanvullende ziektekostenverzekering vormen de meest *gebruikte* regelingen. De voornaamste reden voor het niet-gebruiken van regelingen is dat inwoners de regelingen niet kennen.

Vanuit de Armoede Index blijkt dat de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, individuele inkomensvoortgang en het Kindpakket het meest worden gebruikt onder de betreffende doelgroep. Dit resultaat komt deels overeen met de behoeftetepeiling. Vanuit de behoeftetepeiling komt de tegemoetkoming aanvullende ziektekostenverzekering ook naar voren als veel gebruikte regeling; het daadwerkelijke gebruik ligt op 29 procent. Dit verschil kan verklaard worden doordat

het daadwerkelijke gebruik wordt afgezet tegen de volledige doelgroep, terwijl de behoeftepeiling niet door de volledige doelgroep is ingevuld.

Informatievoorziening

Respondenten willen informatie over de regelingen het liefst ontvangen via een consultant van de gemeente of de Kleine Schans. Vanuit de doelgroep geeft 80 procent aan dat ze veel bewijsstukken moeten inleveren voor het doen van een aanvraag. Slechts een derde van de respondenten geven aan dat ze de aanvraagformulieren zonder hulp kunnen invullen. Daarentegen is 82 procent tevreden over hulp van de Kleine Schans bij het aanvragen van regelingen.

Financiële situatie

Driekwart van de respondenten kan niet (23 procent) of soms wel en soms niet rondkomen (52 procent). De meerderheid wijt dit aan stijgende prijzen en te weinig inkomsten. Twee derde van de respondenten geeft aan zorgen te hebben over hun financiële situatie.

Tips en adviezen

De respondenten hadden de gelegenheid om tips en adviezen te delen. Deze zijn onder te verdelen in vier categorieën:

- **Uitbetaling:** Het is voor inwoners niet altijd handig als ze zelf eerst geld moeten voorschieten voor bepaalde kosten en het daarna pas terugkrijgen van de gemeente.
- **Informatievoorziening/aanvragen:** Respondenten geven aan dat ze graag meer of betere informatievoorziening zouden willen krijgen. Voorbeelden hiervan zijn het verspreiden van een nieuwsbrief of het verbeteren van de informatie op de website. Ook wordt het aanvraagproces door enkele respondenten als lastig ervaren.
- **Hoogte van de bedragen:** Een aantal respondenten zou graag meer budget willen vanuit de gemeentelijke regelingen. Respondenten geven aan dat het vanwege de gestegen prijzen niet altijd mogelijk is om de kosten te dekken (bijvoorbeeld voor sport, kleding en vervoer).
- **Complimenten:** Een paar respondenten hebben complimenten achtergelaten voor de ondersteuning van gemeente of de Kleine Schans.

S.2. Conclusie en aanbevelingen

Op basis van de onderzoeksresultaten formuleren we een relevante conclusies. In het onderstaande zetten we per thema de conclusies op een rij met bijbehorende aanbevelingen.

Huidig aanbod minimaregelingen

Het huidige aanbod aan minimaregelingen in de gemeente Woudenberg ondersteunt verschillende doelgroepen in hun financiële situatie, namelijk langdurige minima, volwassenen, kinderen en inwoners met een zorgvraag. Ook voor de verschillende levensdomeinen is ondersteuning beschikbaar (zorgkosten, participatie, huishoudelijke uitgaven). Het aanbod aan ondersteuning op verschillende levensdomeinen is van belang voor de inwoners. Uit de onderzoeksresultaten (inkomenseffectrapportage) is de noodzaak hiervan ook duidelijk geworden, in het bijzonder voor huishoudens met een zorgvraag door chronische ziekte en huishoudens met oudere kinderen. Zij zijn tot een inkomen van 120 procent Wsm afhankelijk van de gemeentelijke bijdragen om budget voor sociale participatie te hebben.

Aanbeveling 1

Blijf de minimadoelgroep breed ondersteunen op verschillende levensdomeinen.

Breng daarnaast **focus aan in het aanbod van minimaregelingen**, afgestemd op de doelgroepen die als kwetsbaar zijn geïdentificeerd. Bijvoorbeeld langdurige minima, paren met kinderen en inwoners met een zorgvraag. Uit de inkomenseffectrapportage is naar voren gekomen dat deze huishoudtypen afhankelijk zijn van de gemeentelijke regelingen om sociaal te participeren (zie ook hoofdstuk 3). Het is daarom van belang om deze doelgroepen in beeld te houden en ondersteuning te richten op deze doelgroepen. Binnen het huidige aanbod is aanbod beschikbaar voor meerdere van deze doelgroepen (individuele inkomensvoet, tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering, het Kindpakket en Jeugdfonds de Boom). Vanuit de behoeftepeiling is naar voren gekomen dat de ondersteuning echter nog niet altijd toereikend is. Respondenten geven bijvoorbeeld aan dat ze budget tekort komen voor het betalen van zorgkosten. Houd kwetsbare doelgroepen in beeld, sluit daarin aan bij de beleidsvisie van de gemeente⁶ en op de behoeften van inwoners.

Aanbeveling 2

Houd kwetsbare doelgroepen in beeld. Sluit daarin aan bij de beleidsvisie van de gemeente en de behoeften van inwoners.

Vergelijkend perspectief

Als het aanbod aan minimaregelingen in **vergelijkend perspectief** wordt geplaatst met andere Nederlandse gemeenten⁷ waar KWIZ onderzoek heeft uitgevoerd, valt het volgende op:

- De **ondersteuning voor huishoudens met een zorgvraag is relatief beperkt**. De meeste gemeenten bieden een collectieve zorgverzekering aan⁸, dikwijls ook met een uitgebreide pakketoptie waarbij het wettelijk eigen risico kan worden meeverzekerd. Soms bieden gemeenten de collectieve zorgverzekering aan in combinatie met een aanvullende regeling voor chronisch zieken (met een wisselend budget). Gemiddeld wordt voor een regeling voor chronisch zieken een bedrag van € 150 tot € 250 beschikbaar gesteld op jaarbasis.

In Woudenberg kunnen huishoudens (met een zorgvraag) aanspraak maken op € 100 om de kosten van de aanvullende verzekering te dekken. Dat is een beperkt aanbod op gebied van zorgkosten in vergelijking tot andere gemeenten. Om dit aanbod te verruimen behoort een collectieve zorgverzekering tot de mogelijkheden. De meeste inwoners zullen kiezen voor de meest uitgebreide pakketoptie in de collectieve zorgverzekering⁹. Voor sommige huishoudens sluit dit aan bij hun zorgbehoefte, maar voor andere huishoudens betekent dit dat ze zich oververzekeren in verhouding tot hun zorgvraag. Het is daarom van belang om inwoners te ondersteunen bij een passende keuze (bijvoorbeeld via de Polswijzer).

In de huidige situatie ondersteunt de gemeente alle inwoners bij hun zorgvraag (ongeacht de verzekering die ze kiezen). Als de gemeente echter kiest voor een collectieve zorgverzekering, zonder een regeling voor chronisch zieken of andere aanvullende regeling, is het aanbod alleen beschikbaar voor inwoners die aanspraak gaan maken op de collectieve zorgverzekering. Ook hierbij is het van belang om alle doelgroepen in beeld te houden.

⁶ Een analyse van de beleidsstukken van de gemeente Woudenberg behoort niet tot dit onderzoek.

⁷ Deze vergelijking is uitgevoerd op verzoek van de gemeente Woudenberg.

⁸ Bijna alle gemeenten bieden op dit moment een collectieve zorgverzekering aan. Een intergemeentelijke vergelijking op het gebied van de manier waarop de collectieve zorgverzekering wordt aangeboden is niet mogelijk. Het aanbod aan verzekeringen verschilt per zorgverzekeraar en per pakket verschilt tevens de gemeentelijke bijdrage.

⁹ Dit ziet KWIZ in de meeste gemeenten terug. De verhouding is vaak minimaal 60 procent (uitgebreide pakketoptie) om 40 procent (minder uitgebreide pakketoptie).

- Kinderen kunnen aanspraak maken op een **ruimhartig aanbod aan participatieregelingen**:
 - Het Kindpakket is met een budget van € 600 voor basisschoolkinderen en € 700 voor kinderen op het voortgezet onderwijs ruimhartig¹⁰. Dit komt de participatie van kinderen en jongeren ten goede, zeker in combinatie met het hoge bereik van de regeling (56 procent).
 - Daarnaast is via Jeugdfonds de Boom ook gemiddeld € 500 per kind beschikbaar, bovenop de ondersteuning vanuit het Kindpakket via de Kleine Schans.
 - Het aanbod is ruimhartig te noemen omdat in Woudenberg aanspraak kan worden gemaakt op twee regelingen met in totaal een bijdrage van € 1.100 tot € 1.200 per kind op jaarbasis. In andere gemeenten is op jaarbasis gemiddeld een bijdrage van € 200 tot € 350 per kind gangbaar. Steeds meer gemeenten bieden ook ondersteuning aan via het Jeugdfonds Sport & Cultuur voor sportieve (€ 250 per kind) of culturele activiteiten
- Volwassenen kunnen tevens aanspraak maken op een relatief ruimhartig participatiebudget (regeling verenigingsactiviteiten). Het gebruik van deze regeling is relatief echter erg laag, waardoor in de praktijk maar weinig inwoners hiermee worden ondersteund.

Aanbeveling 3

Overweeg om de bijdrage voor zorgkosten te verruimen. Bijvoorbeeld door de regeling voor aanvullende verzekering te verhogen en/of een collectieve zorgverzekering aan te bieden.

Bestaanszekerheid

Vanuit de behoeftepeiling is gebleken dat 67 procent van de respondenten een **aanvullende ondersteuningsbehoefte** heeft. Zij specificeren deze op de volgende kostensoorten: huishoudelijke uitgaven (boodschappen, kleding, huishoudelijke apparaten), zorgkosten (zorgpremie, medicatie en hulpmiddelen), energierekening en participatie (reizen, sport en computer). Voor hun kinderen missen respondenten met name ondersteuning voor huishoudelijke uitgaven (fiets, laptop, kleding), schoolkosten (vervoer, schoolkosten) en sport.

De aanvullende ondersteuningsbehoefte betreft meerdere levensdomeinen. Op het gebied van participatie, geldt dat het huidige aanbod al relatief ruimhartig is. Kansen hiervoor liggen op de manier waarop de participatieregelingen worden verstrekt. In de huidige situatie dienen inwoners namelijk hun kosten voor te schieten en achteraf te declareren bij de gemeentelijke participatieregelingen. Voor de minimadoelgroep is dit echter lastig dan wel onmogelijk; respondenten geven in de behoeftepeiling ook aan dat het voorschieten van deze kosten niet haalbaar is. Het gebruik van de regeling verenigingsactiviteiten voor volwassenen is dan ook laag. Het zou een overweging kunnen zijn om aan te sluiten bij het Volwassenfonds Sport & Cultuur. Zij betalen de kosten voor een lidmaatschap (sport en cultuur) direct aan de betreffende vereniging, zodat inwoners geen kosten hoeven voor te schieten. Voor kinderen is dit ook mogelijk (Jeugdfonds Sport & Cultuur), maar gezien het hoge bereik van het Kindpakket weten ouders deze ondersteuning te vinden.

Aanbeveling 4

Overweeg om kosten voor sport en cultuur (van volwassenen) te vergoeden via het Volwassenfonds Sport & Cultuur om de ondersteuning voor participatie niet meer op declaratiebasis beschikbaar te stellen. Dit komt de bestaanszekerheid van inwoners ten goede.

¹⁰ Bovendien wordt met de huidige opzet ook onderscheid gemaakt tussen huishoudens met jongere kinderen (basisschoollleeftijd) en oudere kinderen (voortgezet onderwijs). In de inkomenseffectrapportage komt naar voren dat huishoudens met oudere kinderen te maken hebben met hogere kostenposten. Een hoger budget vanuit het Kindpakket voor kinderen op het voortgezet onderwijs sluit hierbij aan.

Verder hebben inwoners behoefte aan aanvullende ondersteuning op een divers scala aan kostensoorten. Dat blijkt ook uit de behoeftepeiling; 75 procent van de respondenten kunnen niet (altijd) rondkomen. De diversiteit aan doelgroepen leidt ertoe dat bepaalde noodzakelijke kostensoorten niet altijd binnen de huidige kaders van het minimale leid vallen. Een **maatwerkbudget** zou hiervoor een oplossing kunnen zijn.

Aanbeveling 5

Overweeg de mogelijkheden om maatwerk te verlenen middels een maatwerkbudget.

Tot slot: de inkomenssituatie van (minima)huishoudens is aan economische ontwikkelingen onderhevig. Inflatie, tijdelijke stijgingen van bijvoorbeeld energiekosten (zoals in 2022) of huurprijzen kunnen ervoor zorgen dat inwoners niet meer kunnen rondkomen. Vanuit dit perspectief heeft de gemeente Woudenberg de inkomensgrens van de minimaregelingen per 1 januari 2023 verhoogd van 110 tot 130 procent Wsm. Het is aan te bevelen om de economische situatie in beeld te houden en de **normbedragen voor de minimaregelingen jaarlijks te actualiseren** (bijvoorbeeld middels indexatie).

Aanbeveling 6

Actualiseer/indexeer de normbedragen voor de minimaregelingen jaarlijks.

Bereik minimaregelingen

Het gebruik en bereik van de minimaregelingen verschilt per regeling. Het bereik van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, bijzondere bijstand, kindpakket en individuele inkomensvoorslag ligt in lijn met vergelijkbare gemeenten. Het bereik van de regeling verenigingsactiviteiten voor volwassenen is echter laag in vergelijking tot andere gemeenten.

Het gebruik en bereik van minimaregelingen heeft invloed op de inkomenssituatie van inwoners. Uit de inkomenseffectrapportage blijkt dat alle huishoudens meer ruimte voor vrije bestedingen krijgen wanneer ze gebruikmaken van de gemeentelijke regelingen en dat hun totale inkomen toeneemt. Als huishoudens gebruikmaken van alle regelingen waar zij aanspraak op mogen maken, hebben zij bovendien voldoende budget om sociaal te participeren. Echter, de praktijk is weerbarstiger. Ervaringscijfers¹¹ laten zien dat huishoudens gemiddeld van één of twee minimaregelingen gebruikmaken. Vele huishoudens zullen daarom minder vrij besteedbaar budget hebben dan weergegeven in de inkomenseffectrapportage. Het is daarom cruciaal om in te zetten op het **maximaliseren van het gebruik van de huidige regelingen**.

Aanbeveling 7

Maximaliseer het gebruik van de minimaregelingen door in te zetten op informatievoorziening en doorverwijzing naar andere regelingen door consulenten.

Toegankelijkheid van de minimaregelingen

Om gebruik te kunnen maken van minimaregelingen is het cruciaal dat inwoners weten dat de minimaregelingen worden aangeboden (**informatievoorziening**) en dat de regelingen eenvoudig aan te vragen zijn (**aanvraagprocedure**); oftewel de toegankelijkheid van minimaregelingen. In de behoeftepeiling geven respondenten aan dat zij informatie het liefst ontvangen via een consulent van de gemeente of de Kleine Schans (persoonlijk contact), via de website of een informatiefolder. **Een duidelijk overzicht van de regelingen is hierbij wenselijk**. Op dit moment wordt informatie zowel via de gemeentelijke website, als via de website van de Kleine Schans en

¹¹ Gebaseerd op recente onderzoeken van KWIZ.

Jeugdfonds de Boom verstrekt. Om het bereik van de minimaregelingen te laten toenemen, is het van belang om de bekendheid van de regelingen te vergroten en met gerichte communicatie aan te sluiten bij de verschillende doelgroepen.

Aanbeveling 8

Stel een centraal overzicht op van de beschikbare regelingen en ondersteuning van externe organisaties. Neem als gemeente een regisserende rol en zorg voor regelmatige updates en verspreiding van deze sociale kaart. Voor alle communicatie-uitingen geldt: B1-niveau en pictogrammen of filmpjes spreken tot de verbeelding.

In de behoeftepeiling zijn meerdere signalen gegeven dat de aanvraagprocedure vereenvoudigd dient te worden. Zo kan slechts een derde van de respondenten de formulieren zonder hulp invullen, vindt 80 procent dat er (te)veel bewijsstukken moeten worden aangeleverd en geeft minder dan de helft aan dat het makkelijk is om een aanvraagformulier in te vullen. **Verlaag daarom de bewijslast aan de kant van de inwoner** door zo weinig mogelijk documentatie op te vragen, regelingen automatisch toe te kennen voor opvolgende jaren én de inwoner te attenderen op overige regelingen in het aanbod en deze ook direct aan te vragen.

Aanbeveling 9

Verlaag de bewijslast aan de kant van de inwoner door zo weinig mogelijk documentatie op te vragen, regelingen automatisch toe te kennen voor opvolgende jaren én de inwoner te attenderen op overige regelingen in het aanbod en deze ook direct aan te vragen.

1. Minimahuishoudens in Woudenberg

In dit hoofdstuk beschrijven we de omvang en samenstelling van de groepen huishoudens met inkomens tot 110 procent¹² van het wettelijke sociale minimum in de gemeente Woudenberg.

1.1. Alle huishoudens

In de gemeente Woudenberg wonen 14.358 personen waarvan er 3.366 (23 procent) jonger zijn dan 18 jaar. Deze inwoners zijn verdeeld over 5.509 huishoudens. De gemiddelde huishoudgrootte komt daarmee uit op 2,6 personen, hoger dan het landelijke gemiddelde van 2,2. Ten opzichte van 2017 is het aantal inwoners met ruim 1.800 inwoners toegenomen. Het aantal kinderen tot 18 jaar is eveneens gestegen met een kleine 300 kinderen.

Naar huishoudtype zien we de volgende verdeling (zie tabel 1.1.2). De huishoudsamenstelling in Woudenberg wijkt enigszins af van het landelijke beeld. Zo zijn er in de gemeente duidelijk minder alleenstaanden en wonen er meer paren met kinderen. Dit beeld sluit ook aan bij de huishoudgrootte die hoger ligt dan het landelijk gemiddelde.

Tabel 1.1.1 Aantal huishoudens en inwoners Woudenberg

	2017	2023
Aantal huishoudens	4.807	5.509
Aantal personen	12.550	14.358
Waarvan kinderen tot 18 jaar	3.093	3.366
Gemiddelde huishoudgrootte	2,6	2,6

Tabel 1.1.2 Huishoudens naar type

Huishoudtype	2017		2023		Aandeel landelijk
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	
Alleenstaand	1.289	27%	1.502	27%	39%
Alleenstaande ouder	265	6%	316	6%	7%
Meerpersoons zonder kinderen	1.514	31%	1.727	32%	29%
Meerpersoons met kinderen	1.739	36%	1.964	35%	25%
Totaal	4.807	100%	5.509	100%	100%

1.2. Minimahuishoudens

Minimahuishoudens in 2017 en 2023 (laag tot geen vermogen)

Van alle huishoudens in de gemeente Woudenberg moet 3,5 procent rondkomen van een inkomen op bijstandsniveau en een vermogen binnen de grenzen van de Participatiewet¹³. Dit zijn in totaal 191 huishoudens. Dit aandeel ligt wat lager dan het gemiddelde aandeel van 5 tot 6 procent minimahuishoudens in vergelijkbare (kleinere) gemeenten). In totaal hebben 379 huishoudens een inkomen tot 130 procent Wsm (6,9 procent van alle huishoudens in de gemeente). Gemiddeld ligt dit aandeel bij andere kleinere gemeenten rond de 8 à 9 procent. Ten opzichte van 2017 is het aantal minimahuishoudens gestegen. Omdat het totale aantal huishoudens meer is gestegen dan het aantal minimahuishoudens (ten opzichte van 2017), is het

¹² De totale doelgroep huishoudens met een minimuminkomen wordt geschat tot een inkomensniveau van 130 procent Wsm. De kenmerken van de minimahuishoudens worden weergegeven tot een inkomensniveau van 110 procent Wsm, omdat miniregelingen over de terugkijkperiode (1 januari 2022 tot 31 december 2022) tot 110 procent Wsm werden verstrekt). Per 1 januari 2023 is de inkomensgrens overigens verhoogd tot 130 procent Wsm voor de meeste miniregelingen.

¹³ De vermogensgrens vanuit de Participatiewet bedraagt € 7.605 voor een alleenstaande en € 15.210 voor een paar (met of zonder kinderen).

aandeel minimahuishoudens op de verschillende inkomensniveaus stabiel gebleven of zelfs licht gedaald.

Tabel 1.2.1 Huishoudens naar inkomen in Woudenberg (cumulatief)¹⁴

Inkomen	2017		2023	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Tot 100% Wsm	170	3,5%	191	3,5%
Tot 110% Wsm	210	4,4%	231	4,2%
Tot 120% Wsm	270	5,6%	297	5,4%
Tot 130% Wsm	340	7,1%	379	6,9%
Hogere inkomens	4.467	92,9%	5.130	93,1%
Totaal	4.807	100%	5.509	100%

Minimakinderen tot 18 jaar in 2017 en 2023 (laag tot geen eigen vermogen)

Er groeien 143 kinderen op in een minimahuishouden tot 100 procent Wsm (4,2 procent) en 227 kinderen (6,7 procent) tot 130 procent Wsm (en een laag vermogen). Deze aandelen liggen onder het gemiddelde van andere kleinere gemeenten. Ten opzichte van 2017 is alleen een vergelijking mogelijk op 110 procent Wsm; destijds is die groep kinderen in beeld gebracht. Het aantal kinderen dat opgroeit in een minimahuishouden met een inkomen tot 110 procent Wsm is gestegen. Het aandeel daarentegen is stabiel gebleven. Dit heeft te maken met een toename van het totale aantal kinderen in de gemeente tussen 2017 en 2023.

Tabel 1.2.2 Kinderen naar inkomen in Woudenberg (cumulatief)

Kinderen tot 18 jaar	2017		2023	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Tot 100% Wsm	-	-	143	4,2%
Tot 110% Wsm	140	4,6%	154	4,6%
Tot 120% Wsm	-	-	188	5,6%
Tot 130% Wsm	-	-	227	6,7%
Hogere inkomens	2.953	95,4%	227	93,3%
Totaal	3.093	100%	3.366	100%

Verdeling naar kenmerken: minimahuishoudens op 100% Wsm

In de volgende tabel worden de kenmerken van de doelgroep minimahuishoudens met een inkomen tot 100 procent Wsm (en een laag of geen vermogen) in 2023 weergegeven¹⁵. De doelgroep minimahuishoudens op bijstandsniveau bestaat voor 47 procent uit bijstandsgerechtigden en voor 27 procent uit huishoudens met een overig inkomen, zoals inkomen werk of een WW-uitkering. Een kwart van de huishoudens heeft een AOW-uitkering.

Naar huishoudtype is 49 procent van de huishoudens met een inkomen op bijstandsniveau alleenstaand in 2023. Verder bestaat ruim een derde uit een huishoudens met kinderen: 13 procent van deze huishoudens betreft een eenoudergezin en 21 procent een tweeoudergezin.

¹⁴ Het gaat hier om minimahuishoudens met een vermogen binnen de grenzen van de Participatiewet.

¹⁵ Een vergelijking met de kenmerken van deze doelgroep uit 2017 is niet mogelijk; destijds zijn deze kenmerken niet weergegeven in de rapportage.

Tabel 1.2.3 Kenmerken minima, inkomen tot 100% Wsm

Categorie	2023	
	Aantal	Aandeel
Inkomensbron		
Participatiewet	90	47%
AOW inkomen	48	25%
Ander inkomen:	53	27%
- Loon/werk	20	10%
- ZZP	12	6%
- WW, WAO, Wajong	21	10%
Totaal	191	100%
Huishoudtype		
Alleenstaand	93	49%
Eenoudergezin	25	13%
Meerpersoons zonder kinderen	32	17%
Meerpersoons met kinderen	40	21%
Totaal	191	100%

Verdeling naar kenmerken: minimahuishoudens op 110% Wsm

Het inkomensondersteunend beleid van de gemeente Woudenberg is primair gericht op de doelgroep van huishoudens met inkomens tot maximaal 110 procent Wsm¹⁶. In de volgende tabel worden daarom de kenmerken van de doelgroep minimahuishoudens tot 110 procent Wsm (en een laag of geen vermogen) in 2023 vergeleken met de situatie in 2017.

Tabel 1.2.4 Kenmerken minima, inkomen tot 110% Wsm

Categorie	2017		2023	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Inkomensbron				
Participatiewet	110	52%	90	39%
AOW inkomen	60	29%	59	26%
Ander inkomen:	40	19%	82	36%
- Loon/werk	-	-	35	15%
- ZZP	-	-	16	7%
- WW, WAO, Wajong	-	-	31	14%
Totaal	210	100%	231	100%
Huishoudtype				
Alleenstaand	104	50%	117	51%
Eenoudergezin	39	18%	26	11%
Meerpersoons zonder kinderen	34	16%	44	19%
Meerpersoons met kinderen	33	16%	44	19%
Totaal	210	100%	231	100%

Ten opzichte van 2017, valt in 2023 op dat het aantal en aandeel huishoudens met een uitkering vanuit de Participatiewet is afgenomen. Het aantal en aandeel huishoudens met een overig inkomen (zoals inkomen uit werk, ondernemerschap of een WW-uitkering) is daarentegen toegenomen. Dit beeld sluit aan bij het beeld van de landelijke ontwikkelingen; steeds meer werkende huishoudens krijgen te maken met geldzorgen terwijl tegelijkertijd het aantal bijstandsuitkeringen daalt. Ten opzichte van 2017 valt tevens op dat de huishoudverdeling anders is; er zijn in verhouding meer minder eenoudergezinnen en meer meerpersoonshuishoudens (zowel met als zonder kinderen). Dit is te verklaren door het toegenomen aantal huishoudens met een overig inkomen; een nieuwe doelgroep waarbij meer meerpersoonshuishoudens naar voren komen.

¹⁶ Vanaf 1 januari 2023 is de inkomensgrens opgehoogd tot 130 procent Wsm.

Verdeling naar kenmerken: minimahuishoudens op 130% Wsm

Vanaf 1 januari 2023 is de inkomensgrens van de meeste minimaregelingen verruimd tot 130 procent Wsm. In de volgende tabel worden daarom de kenmerken van de doelgroep minimahuishoudens tot 130 procent Wsm (en een laag of geen vermogen) weergegeven. De kenmerken van deze doelgroep kunnen niet in vergelijkend perspectief worden geplaatst met 2017; destijds is hiervan geen beeld gegeven omdat de doelgroep minimahuishoudens was vastgesteld op 110 procent Wsm.

Ten opzichte van de kenmerken van de minimadoelgroep op 100 en 110 procent Wsm (tabel 1.2.3 en 1.2.4) valt naar inkomensbron op dat het aandeel huishoudens met een uitkering uit de Participatiewet afneemt en het aandeel huishoudens met een overig inkomen (inkomen uit loon/ondernemerschap of een WW-uitkering) toeneemt. Verder neemt het aandeel alleenstaanden en meerpersoonshuishoudens zonder kinderen toe, terwijl het aandeel huishoudens met kinderen afneemt.

Tabel 1.2.5 Kenmerken minima, inkomen tot 130% Wsm

Categorie	2023	
	Aantal	Aandeel
Inkomensbron		
Participatiewet	90	24%
AOW inkomen	125	33%
Ander inkomen:	164	43%
- <i>Loon/werk</i>	77	20%
- <i>ZZP</i>	32	8%
- <i>WW, WAO, Wajong</i>	55	15%
Totaal	379	100%
Huishoudtype		
Alleenstaand	198	52%
Eenoudergezin	39	10%
Meerpersoons zonder kinderen	78	21%
Meerpersoons met kinderen	64	17%
Totaal	379	100%

2. Gebruik inkomensondersteunende voorzieningen

In dit hoofdstuk gaan we nader in op het gebruik en bereik onder de doelgroep van de gemeentelijke regelingen. Het gaat daarbij om het totale gebruik in 2022 en (waar mogelijk) in 2017. De doelgroep komt uit hoofdstuk 1.

2.1. Regelingen voor het minimabeleid

De volgende tabel geeft de inkomensgrens en doelgroep per regeling weer.

Tabel 2.1.1 Inkomensgrenzen regelingen en omvang doelgroep

Categorie	Inkomensgrens 2022	Doelgroep 2022
Kwijtschelding gem. belastingen	100% Wsm	191 huishoudens
Bijzondere bijstand	110% Wsm	231 huishoudens
Individuele inkomenstoelage	3 jaar of langer op 100% Wsm	107 huishoudens
Premie aanvullende zorgverzekering	110% Wsm	231 huishoudens
Verenigingsactiviteiten	110% Wsm	231 huishoudens
Kindpakket	110% Wsm	70 huishoudens
Computerregeling (kinderen)	110% Wsm	14 kinderen
Zwemregeling (kinderen)	110% Wsm	Niet te bepalen
Energietoelage	120% Wsm	480 huishoudens

2.2. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Huishoudens kunnen kwijtschelding aanvragen voor de afvalstoffenheffing¹⁷, rioolheffing en Onroerende Zaak Belasting (OZB). De doelgroep bestaat uit huishoudens met een inkomen tot 100 procent Wsm. In 2022 is aan 81 huishoudens geheel of gedeeltelijk kwijtschelding van lokale heffingen verstrekt. Met elkaar is dit een bereik van 68 procent onder de primaire doelgroep. In gemeenten van vergelijkbare grootte ligt het gemiddelde bereik van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen tussen de 70 en 75 procent. Het bereik binnen de gemeente Woudenberg ligt daarmee in lijn en is iets toegenomen ten opzichte van 2017.

Tabel 2.2.1 Bereik kwijtschelding van gemeentelijke belastingen

	2017	2022
Doelgroep	170 huishoudens	191 huishoudens
Gebruik kwijtschelding	106 huishoudens	130 huishoudens
Percentage bereik	63%	68%

2.3. Bijzondere bijstand

Het bijzondere bijstandsbeleid van de gemeente Woudenberg is erop gericht om mensen die bijzondere noodzakelijke kosten hebben en deze niet zelf kunnen betalen, te ondersteunen. De gemeente beoordeelt bij iedere aanvraag of er sprake is van bijzondere omstandigheden. De doelgroep bestaat uit 213 huishoudens met inkomens tot 10 procent van de bijstandsnorm.

In 2022 hebben 49 huishoudens gebruikgemaakt van een verstrekking vanuit de individuele bijzondere bijstand. Daarmee komt het bereik van de bijzondere bijstand uit op 21 procent. Dit ligt in lijn met het gemiddelde bereik van 20 tot 25 procent dat gangbaar is in gemeenten van vergelijkbare grootte. In totaal zijn er in 2022 419 unieke verstrekkingen gedaan.

¹⁷ Voor de afvalstoffenheffing geldt dat het vaste tarief (€ 250) plus een bedrag van € 96 aan aanbiedingen wordt kwijtgescholden. Als de variabele kosten hoger liggen dan € 96 (door het aanbieden van meer afval) wordt dit deel niet kwijtgescholden.

Tabel 2.3.1 Bereik bijzondere bijstand

Categorie	2017	2023
Doelgroep	210 huishoudens	231 huishoudens
Gebruik bijzondere bijstand	85 huishoudens	49 huishoudens
Percentage bereik	40%	21%

2.4. Individuele inkomenstoeslag

De individuele inkomenstoeslag is bedoeld als inkomensondersteuning voor mensen die langdurig afhankelijk zijn van een minimuminkomen. In de gemeente Woudenberg behoort iedereen tussen de 21 jaar en pensioengerechtigde leeftijd, die gedurende drie jaar een inkomen heeft tot 100% Wsm procent Wsm, tot de doelgroep. Verder geldt als voorwaarde voor toekenning dat er in de afgelopen drie jaar geen mogelijkheden waren voor inkomensverbetering. De doelgroep bestaat dan uit 107 huishoudens.

In 2022 hebben 46 huishoudens gebruik gemaakt van deze toeslag. Afgezet tegen de groep die drie jaar een inkomen tot 100 procent Wsm heeft is dit een bereik van 43 procent. Het bereik ligt in lijn met vergelijkbare gemeenten waar een bereik van rond de 40 tot 45 procent gangbaar is. Ten opzichte van 2017 is het bereik licht gestegen.

Tabel 2.4.1 Bereik individuele inkomenstoeslag

Categorie	2017	2023
Doelgroep	90 huishoudens	107 huishoudens
Gebruik individuele inkomenstoeslag	36 huishoudens	46 huishoudens
Percentage bereik	40%	43%

2.5. Tegemoetkoming premie aanvullende zorgverzekering

Huishoudens kunnen aanspraak maken op een tegemoetkoming voor de premie van hun aanvullende zorgverzekering. In totaal gaat het om een tegemoetkoming van € 100 op jaarbasis per meerderjarige verzekerde per kalenderjaar. De tegemoetkoming is beschikbaar voor huishoudens met een inkomen tot 110 procent Wsm. In 2022 hebben 68 huishoudens gebruikgemaakt van deze tegemoetkoming. Dit komt neer op een bereik van 29 procent¹⁸.

Er is geen vergelijking mogelijk met het gebruik en bereik van deze regeling in 2017. Destijds werd een collectieve zorgverzekering aangeboden met een inkomensgrens van 120 procent Wsm als ondersteuning voor zorgkosten.

Tabel 2.5.1 Bereik tegemoetkoming premie aanvullende zorgverzekering

Categorie	2023
Doelgroep	231 huishoudens
Gebruik tegemoetkoming premie aanvullende zorgverzekering	68 huishoudens
Percentage bereik	29%

2.6. Verenigingsactiviteiten

Deze participatieregeling vergoedt € 215 per volwassene op jaarbasis om te kunnen sporten of het lidmaatschap van een vereniging te bekostigen. Tevens kunnen inwoners een badenkaart voor vrij zwemmen, een museumjaarkaart en een bibliotheekabonnement aanvragen. Daarnaast kunnen inwoners maximaal € 390 op jaarbasis aanvragen voor muziekles.

¹⁸ Het bereik van de tegemoetkoming voor de premie van de aanvullende zorgverzekering kan niet worden vergeleken met eenzelfde regeling in vergelijkbare gemeenten. Hiervoor zijn niet voldoende vergelijkingscijfers beschikbaar omdat niet iedere gemeente deze regeling aanbiedt.

De regeling is bedoeld voor huishoudens met inkomens tot maximaal 110 procent van de bijstandsnorm. De doelgroep bestaat uit 231 huishoudens.

In 2022 hebben 9 huishoudens gebruikgemaakt van deze regeling. Het bereik van de regeling Verenigingsactiviteiten ligt lager dan in vergelijkbare gemeenten. Gemiddeld is een bereik van 35 tot 40 procent gangbaar voor een dergelijke participatieregeling voor volwassenen.

Er is geen vergelijking mogelijk met 2017. Destijds was er geen onderscheid te maken naar de verschillende participatieregelingen (computerregeling, sport en cultuur, onderwijs e.d.). Toen is het totale gebruik voor de participatieregelingen (65 huishoudens) afgezet tegen de doelgroep van 210 huishoudens (110 procent Wsm). Het bereik kwam toen uit op 31 procent.

Tabel 2.6.1 Bereik regeling Verenigingsactiviteiten

Categorie	2022
Doelgroep	231 huishoudens
Gebruik regeling Verenigingsactiviteiten	9 huishoudens
Percentage bereik	4%

2.7. Kindpakket

Het Kindpakket vergoedt kosten voor deelname aan sport en cultuur, recreatie en onderwijs. Huishoudens met kinderen kunnen aanspraak maken op deze regeling met een inkomen tot maximaal 110 procent van de bijstandsnorm. Kinderen kunnen een vergoeding krijgen voor sportieve of culturele activiteiten, sportkleding, schoolkosten (schooltas, schoolkamp e.d.), een fiets, internetabonnement, dagjes uit, een ID-kaart, bibliotheekabonnement en een zwembadabonnement. De doelgroep bestaat uit huishoudens met kinderen tot 18 jaar en een inkomensniveau van 110 procent Wsm. Het gaat om 70 huishoudens.

In 2022 maakten 39 huishoudens gebruik van het Kindpakket; aan deze huishoudens zijn in totaal 177 verstrekkingen gedaan. Afgezet tegen de totale doelgroep heeft het Kindpakket een bereik van 56 procent. Het bereik van het Kindpakket in Woudenberg ligt in lijn met andere gemeenten; gemiddeld is een bereik van 50 tot 55 procent gangbaar.

Sinds 2018 is het Kindpakket beschikbaar gesteld voor huishoudens met kinderen die moeten rondkomen van een laag inkomen. Daarom is geen vergelijking mogelijk met 2017.

Tabel 2.7.1 Bereik Kindpakket

Categorie	2022
Doelgroep	70 huishoudens
Gebruik Kindpakket	39 huishoudens
Percentage bereik	56%

2.8. Computerregeling voor kinderen

Huishoudens met schoolgaande kinderen tussen 8 en 16 jaar kunnen eens per vijf jaar een computer vergoed krijgen tot maximaal € 400. De totale doelgroep bestaat uit jaarlijks 14 huishoudens. In 2022 hebben 6 kinderen gebruikgemaakt van de computerregeling. Dit brengt het bereik op 43 procent.

Er kan geen vergelijking met 2017 worden gemaakt, omdat destijds het gebruik van verschillende participatieregelingen niet uitgesplitst kon worden (zie 2.6).

Tabel 2.8.1 Bereik computerregeling

Categorie	2022
Doelgroep	14 kinderen
Gebruik Computerregeling	6 kinderen
Percentage bereik	43%

2.9. Zwemlesregeling voor kinderen

De kosten van een zwemdiploma kunnen worden vergoed vanuit het Kindpakket tot een inkomensgrens van 110 procent Wsm. In totaal hebben 19 kinderen gebruikgemaakt van de zwemlesregeling. De doelgroep van deze regeling kan niet worden vastgesteld omdat kinderen slechts eenmaal een zwemdiploma behalen en het onbekend is hoeveel kinderen dit reeds hebben behaald en daarom niet meer tot de doelgroep behoren.

Tabel 2.9.1 Bereik zwemregeling

Categorie	2022
Doelgroep	Niet te bepalen
Gebruik Zwemregeling	19 kinderen
Percentage bereik	Onbekend

2.10. Energietoeslag

Het Rijk heeft in 2022 geld beschikbaar gesteld om inwoners met een laag inkomen tegemoet te komen in hun energiekosten. Door verschillende redenen waren de prijzen van energie in 2022 fors gestegen. Gemeenten hebben deze regeling uitgevoerd. In de gemeente Woudenberg konden huishoudens met een inkomen van maximaal 120 procent Wsm (ongeacht de hoogte van hun vermogen) aanspraak maken op een energietoeslag van € 1.300. Omdat er geen vermogenstoets werd gedaan is de doelgroep van deze regeling anders dan de 'reguliere' regelingen van het minimeleid.

De totale doelgroep is vastgesteld op 480 huishoudens. In totaal hebben 126 huishoudens gebruikgemaakt van de energietoeslag in 2022¹⁹. Het bereik komt daarmee op 26 procent. Dit ligt aanzienlijk lager dan het gemiddelde bereik in vergelijkbare gemeenten: 80 tot 95 procent.

Tabel 2.10.1 Bereik Energietoeslag

Categorie	2022
Doelgroep	480 huishoudens
Gebruik Energietoeslag	288 huishoudens
Percentage bereik	60%

¹⁹ In 2023 is het aantal gebruikers van de energietoeslag opgelopen tot 328 huishoudens, de inkomensgrens is ook verhoogd naar 130 procent Wsm.

3. Inkomenseffecten

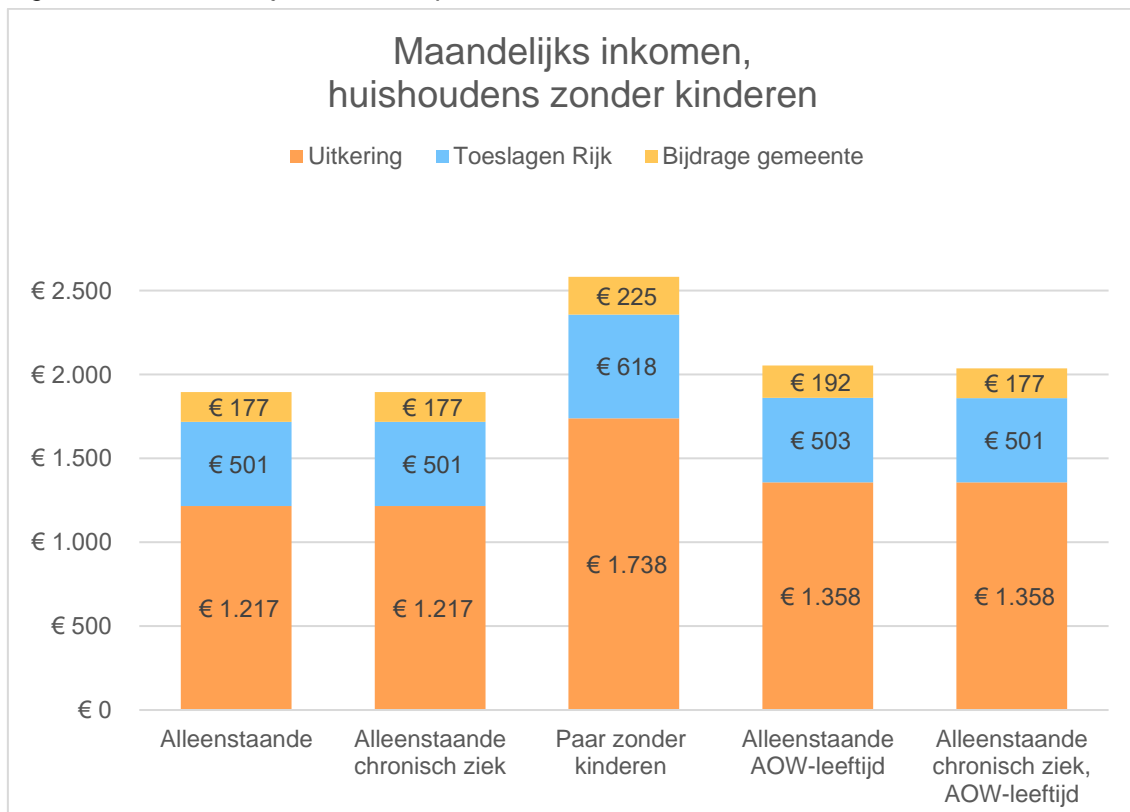
In dit hoofdstuk staan de inkomenseffecten. De eerste paragraaf schetst de verhouding tussen de uitkering, landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen per huishoudtype per maand. In paragraaf 3.2 wordt de gemeentelijke bijdrage uitgesplitst naar de verschillende miniregelingen. Daarna wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van het vrij besteedbaar budget (paragraaf 3.3) en de ontwikkeling van het totale inkomen (paragraaf 3.4).

3.1. Bijdrage Rijk hoger dan bijdrage gemeente

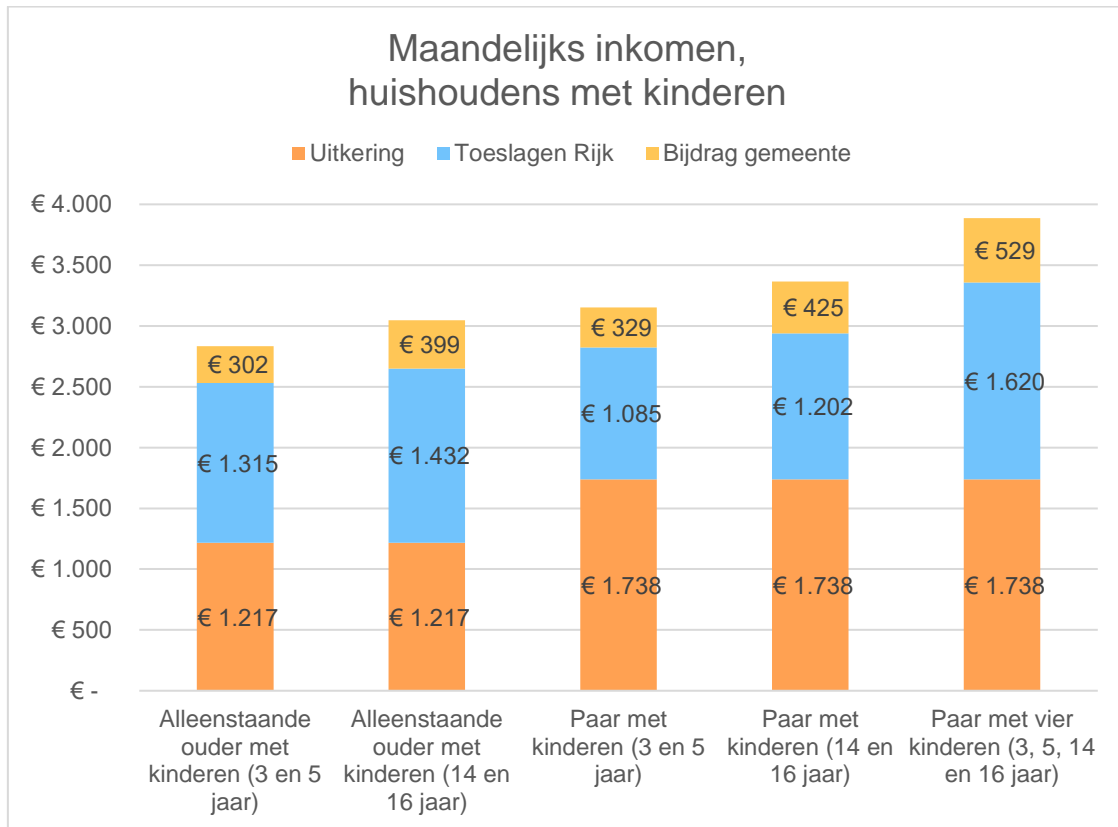
In figuur 3.1.1. is de opbouw van het maandelijks totaal inkomen bij een inkomen van 100 procent Wettelijk sociaal minimum (Wsm) per huishoudtype weergegeven. Hier is te zien dat het totale bedrag dat huishoudens van het Rijk maximaal kunnen ontvangen (zoals bijstandsuitkering, huurtoeslag, zorgtoeslag en de kinderbijslag) hoger is dan de totale gemeentelijke bijdrage die men kan ontvangen als men gebruik maakt van alle regelingen. In de praktijk is dit bedrag lager, omdat, zoals geschetst in het voorgaande hoofdstuk, niet alle huishoudens daadwerkelijk gebruik maken van de beschikbare regelingen. Omdat de aanname is gedaan dat deze huishoudens kortdurend minima zijn hebben is de individuele inkomenstoelage niet meegenomen in de gemeentelijke bijdragen. Huishoudens met kinderen kunnen een hoger bedrag aan toeslagen vanuit het Rijk en gemeentelijke bijdragen ontvangen dan huishoudens zonder kinderen. Dit komt omdat er regelingen beschikbaar zijn voor specifiek gezinnen dan wel kinderen.

Als voorbeeld: een alleenstaande ontvangt maandelijks € 1.217 aan bijstandsuitkering (inclusief vakantietoelage). Daarbovenop kan hij maximaal € 501 landelijke toeslagen ontvangen. Vanuit de gemeentelijke regelingen kan hij maximaal € 177 ontvangen. Dit is voor kwijschelding gemeentelijke belastingen, tegemoetkoming voor de aanvullende zorgverzekering, verenigingsactiviteiten en energietoelage.

Figuur 3.1.1. Maandelijks inkomen op 100% Wsm, huishoudens zonder kinderen

Figuur 3.1.2. Maandelijks inkomen op 100% Wsm, huishoudens met kinderen

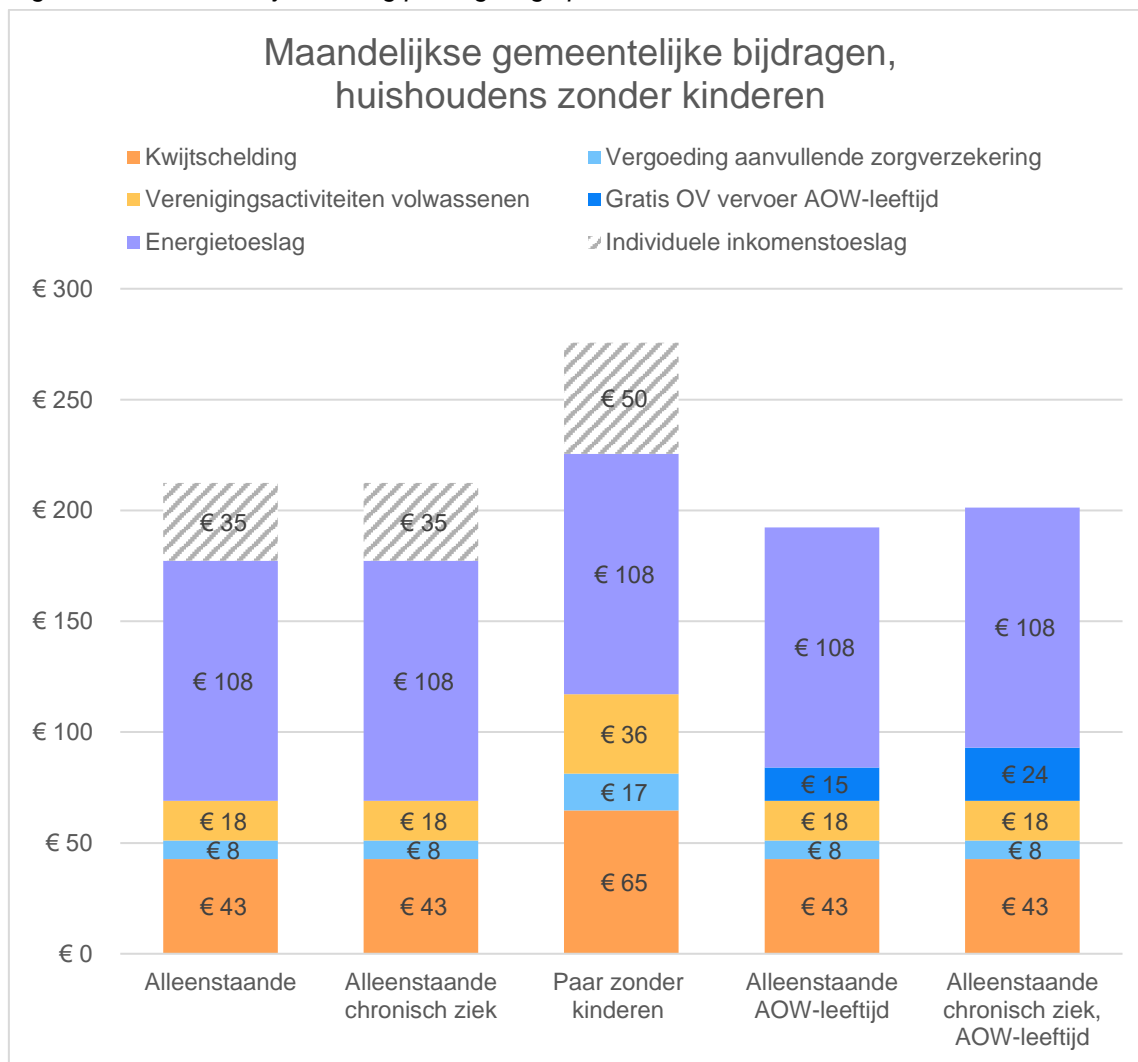

3.2. Specificatie gemeentelijke bijdragen op 100% Wsm

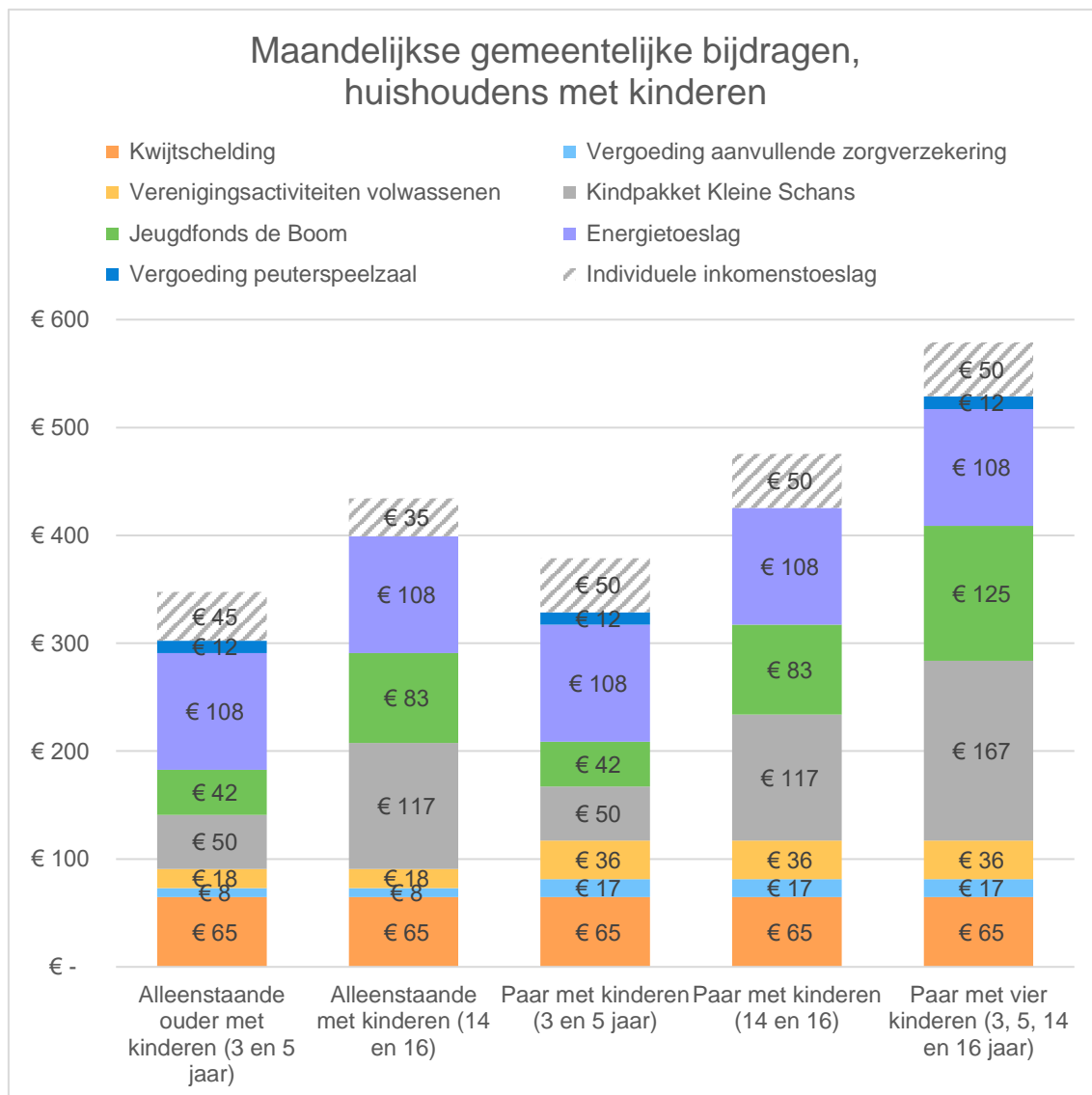
Uit de vorige paragraaf blijkt dat de (maximale) maandelijkse gemeentelijke bijdrage verschilt per huishoudtype. Figuren 3.2.1. en 3.2.2. laten zien uit welke onderdelen de maximale gemeentelijke opbouw bestaat. Het gaat om de maandelijkse bijdrage per huishoudtype bij een inkomen op 100 procent Wsm. Voor de volledigheid geven we ook het bedrag voor de individuele inkomenstoelage weer. Minima die drie jaar of langer een van een minimuminkomen tot 101 procent Wsm moeten rondkomen, hebben hier recht op.

Als voorbeeld: een alleenstaande ouder met twee jonge kinderen van 3 en 5 jaar ontvangt maandelijks (maximaal) € 65 voor de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, € 8 als tegemoetkoming voor de aanvullende zorgverzekering, € 18 voor de regeling Verenigingsactiviteiten en € 108 als energietoelage vanuit de gemeente. Voor zijn kinderen ontvangt hij € 12 als vergoeding voor de peuterspeelzaal, € 50 vanuit het Kindpakket via de Kleine Schans en € 42 via Jeugdfonds De Boom. In totaal ontvangt hij dan € 302 per maand vanuit de gemeentelijke regelingen. Als hij al drie jaar of langer een inkomen op bijstandsniveau heeft, krijgt hij daar bovenop € 45 voor de individuele inkomenstoelage. Bij een langdurig minimuminkomen ontvangt hij € 348 als gemeentelijke bijdrage.

Figuur 3.2.1. Maandelijks bedrag per regeling op 100% Wsm, huishoudens zonder kinderen

Figuur 3.2.2. Maandelijks bedrag per regeling op 100% Wsm, huishoudens met kinderen

3.3. De gemeentelijke bijdragen zorgen voor (meer) vrij besteedbaar budget

Alle minimahuishoudens houden door de gemeentelijke regelingen (meer) geld over voor het doen van vrije bestedingen (bedoeld voor sociale participatie, zie kader). Het Nibud hanteert per huishouden een normbedrag dat nodig wordt geacht voor sociale participatie. Deze staan ook in de figuur. Uiteraard zal iemand die nauwelijks geld meer over heeft, dat niet per definitie daaraan besteden.

Duiding vrij besteedbaar budget

Het vrij besteedbaar budget is bedoeld voor sociale participatie (een krant, abonnement, dagje uit, op bezoek gaan et cetera). Dat huishoudens in de plus staan betekent niet direct dat huishoudens ook op een minimaal niveau sociaal kunnen participeren. Een paar met twee kinderen (14 en 16 jaar) heeft volgens het Nibud € 321 nodig voor minimale sociale participatie (zie bijlage 3). In figuur 2.3.1. is te zien dat er op bijstandsniveau zonder de gemeentelijke bijdragen onvoldoende budget is voor vrije bestedingen, een paar met twee oudere kinderen heeft dan namelijk een budget van € 130. Indien het gezin gebruikmaakt van alle gemeentelijke regelingen is er (€ 130 + € 556 =) € 686 beschikbaar voor vrije bestedingen. Een paar met twee oudere kinderen heeft dan voldoende budget voor sociale participatie.

In de volgende figuren staat per huishoudtype het budget dat zij overhouden voor vrije bestedingen weergegeven, opgesplitst in wat zij zonder de gemeentelijke regelingen zouden overhouden en wat de gemeentelijke regelingen toevoegen aan het vrij besteedbaar budget. De meeste huishoudtypen houden bij ieder hoger inkomen ook telkens een groter bedrag over voor het doen van vrije bestedingen.

3.3.1. Minimahuishoudens zonder kinderen

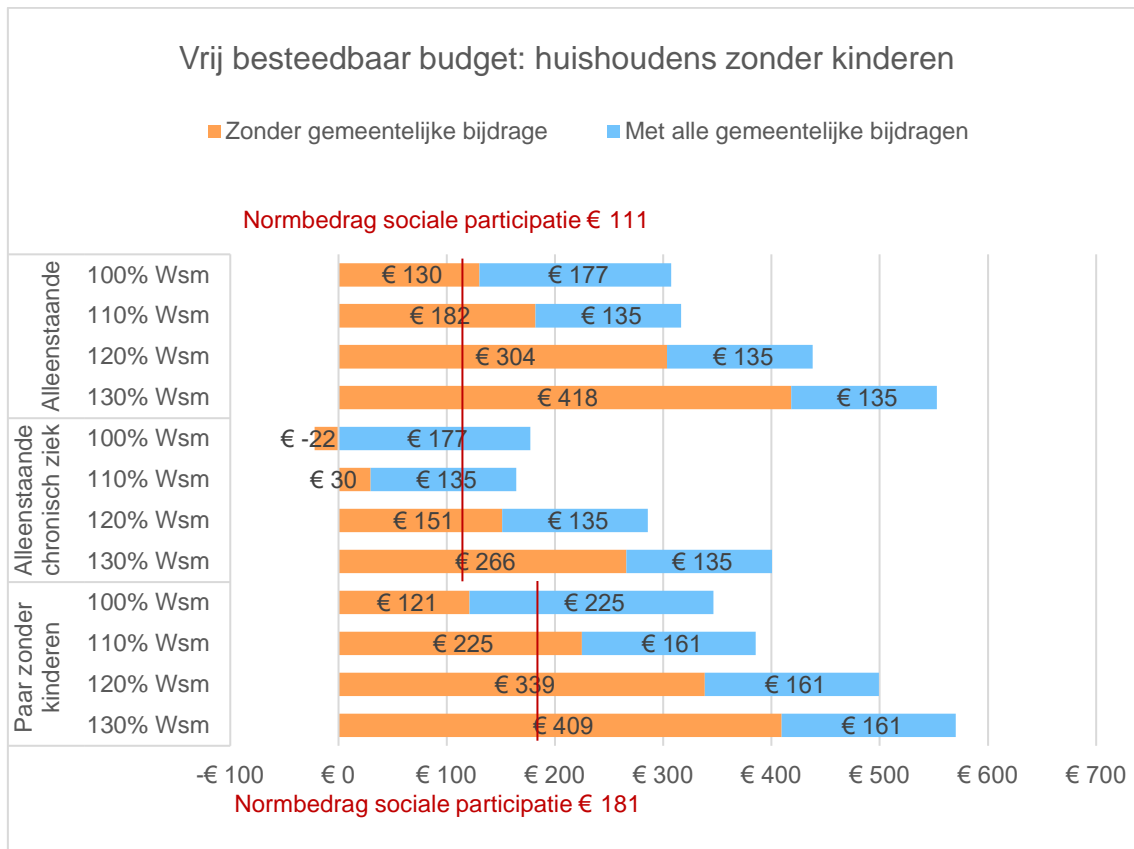
Alleenstaanden hebben bij ieder inkomen voldoende budget voor de norm van minimale sociale participatie (€ 111). Wanneer zij (maximaal) gebruikmaken van de beschikbare gemeentelijke regelingen loopt hun vrije bestedingsruimte bovendien verder op.

Echter, wanneer een alleenstaande een zorgvraag en dus hogere kosten heeft, is er onvoldoende budget voor vrije bestedingen of minimale sociale participatie (- € 22) op een inkomensniveau van 100 procent Wsm. Wanneer alleenstaanden met een zorgvraag gebruikmaakt van alle beschikbare gemeentelijke regelingen heeft hij voldoende budget voor vrije bestedingen²⁰. Op 110 procent Wsm is hij ook nog afhankelijk van de gemeentelijke regelingen voor vrij besteedbaar budget, en vanaf 120 procent Wsm niet meer. Verder houdt een alleenstaande met een zorgvraag, als hij gebruikmaakt van alle gemeentelijke regelingen, voldoende budget voor vrije bestedingen. Echter, het bedrag dat hij daarna overhoudt is bij 110 procent Wsm iets lager dan bij 100 procent Wsm. Dit heeft te maken met dalende toeslagen vanuit het Rijk; de loonstijging kan dit niet geheel compenseren.

Ook voor paren zonder kinderen geldt dat zij zonder gemeentelijke bijdragen bij een inkomen van 100 procent Wsm niet voldoende budget hebben voor het doen van vrije bestedingen; ze houden weliswaar geld over per maand op bijstandsniveau (€ 121) maar dat is minder dan de Nibudnorm van € 181. Vanaf een inkomen van 110 procent Wsm zijn zij niet meer (volledig) afhankelijk van de gemeentelijke regelingen. Paren gaan er bij iedere loonstijging op vooruit in termen van vrij besteedbaar budget.

²⁰ Een van de aannames voor deze inkomenseffect rapportage is dat inwoners gebruikmaken van alle beschikbare regelingen. De praktijk leert echter dat huishoudens veelal gebruikmaken van één of twee minimaregelingen. Dit betekent dat de financiële situatie vaak krappert is dan in figuur 2.3.1. weergegeven.

Figuur 3.3.1. Maandelijks vrij besteedbaar budget alleenstaande, huishoudens zonder kinderen

3.3.2. Minimahuishoudens met kinderen

Alleenstaande ouders met twee kinderen hebben op ieder inkomensniveau meer budget voor vrije bestedingen dan paren met twee kinderen. Alleenstaande ouders hebben namelijk langer recht op hetzelfde bedrag aan landelijke toeslagen en ontvangen een hoger bedrag voor het kindgebonden budget. Voor paren nemen de landelijke toeslagen sneller af.

Alleenstaande ouders met twee jonge kinderen (3 en 5 jaar) hebben op alle inkomensniveaus voldoende budget voor sociale participatie (conform de Nibud norm) en zijn hiervoor niet afhankelijk van gemeentelijke regelingen. Het bedrag dat alleenstaande ouders met jonge kinderen overhouden bij 110 procent Wsm ligt wel iets lager dan bij 100 procent Wsm. Dit is te verklaren door werkgerelateerde kosten²¹ en uitgaven aan kinderopvang.

Alleenstaande ouders met twee oudere kinderen (14 en 16 jaar), houden na de vrije bestedingen een klein bedrag over. Dit houdt in dat zij net genoeg middelen hebben om te voldoen aan het normbedrag voor sociale participatie, maar dat er weinig ruimte over is voor eventuele onvoorziene situaties.

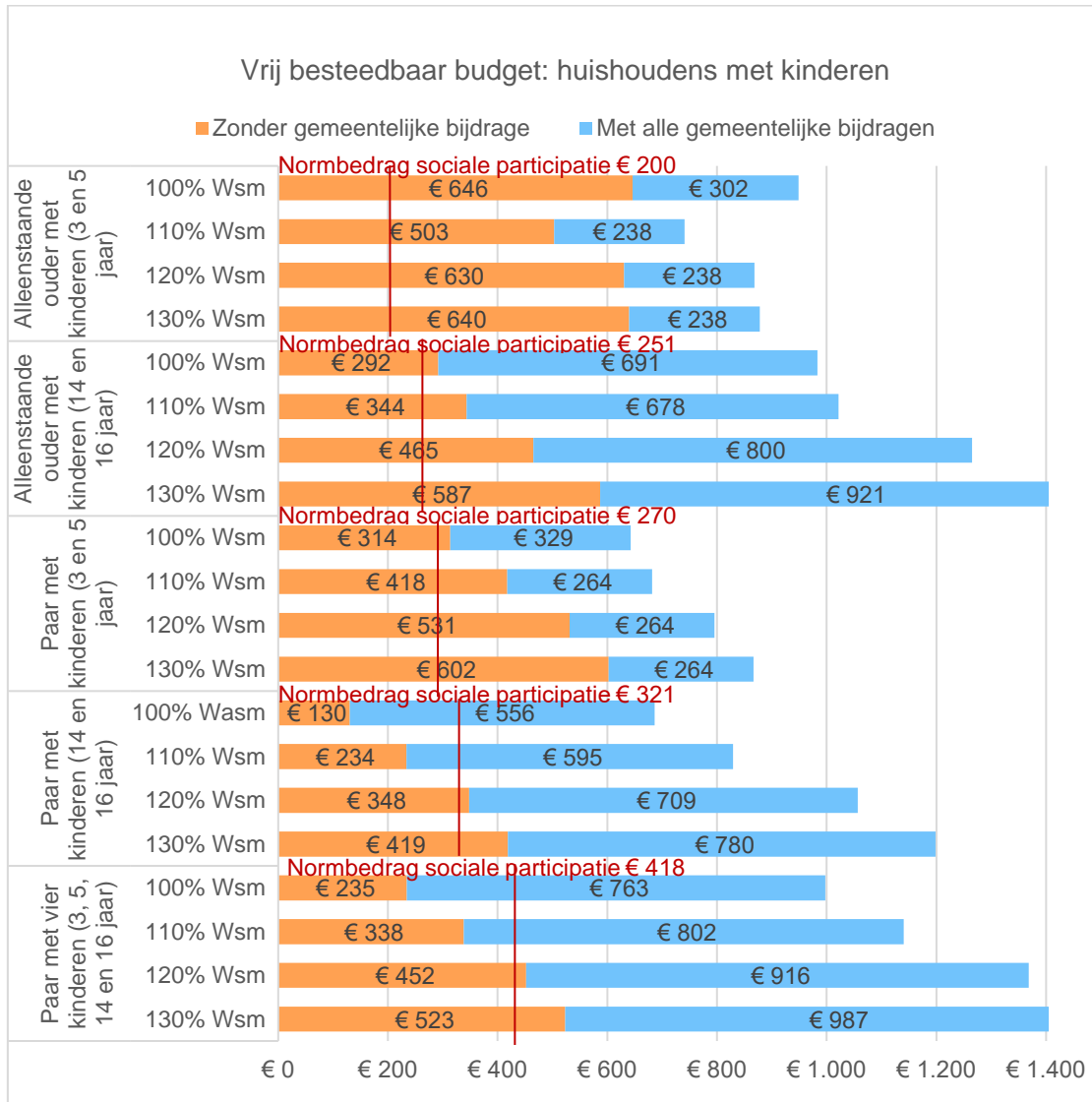
Paren met oudere kinderen²² zijn bij inkomens tegen 100 en 110 procent Wsm afhankelijk van de gemeentelijke bijdragen voor voldoende sociaal participatiebudget, zij houden weliswaar budget over voor vrije bestedingen over maar dat is minder dan de norm die hiervoor staat. Paren met jonge kinderen (3 en 5 jaar) zijn niet afhankelijk van gemeentelijke regelingen voor hun vrij besteedbare budget. Dit heeft te maken met lagere kosten (minder boodschappen, kinderen hebben nog geen eigen mobiele telefoon, minder onderwijskosten). Paren met kinderen ervaren

²¹ Tussen 100 en 110 procent Wsm aanvaardt de alleenstaande ouder werk. Daarom worden werkgerelateerde kosten doorgerekend in de inkomenseffecten.

²² Het gaat hier zowel om paren met twee kinderen van 14 en 16 jaar, als om paren met vier kinderen van 3,5, 14 en 16 jaar.

geen teruggang in hun vrij besteedbare budget. Hoewel landelijke toeslagen teruglopen kunnen zij deze daling compenseren met de inkomensstijging, vooral omdat zij het recht op de gemeentelijke regelingen behouden bij de weergegeven inkomensniveaus (tot 130 procent Wsm).

Figuur 3.3.3. Maandelijks vrij besteedbaar budget, huishoudens met kinderen²³

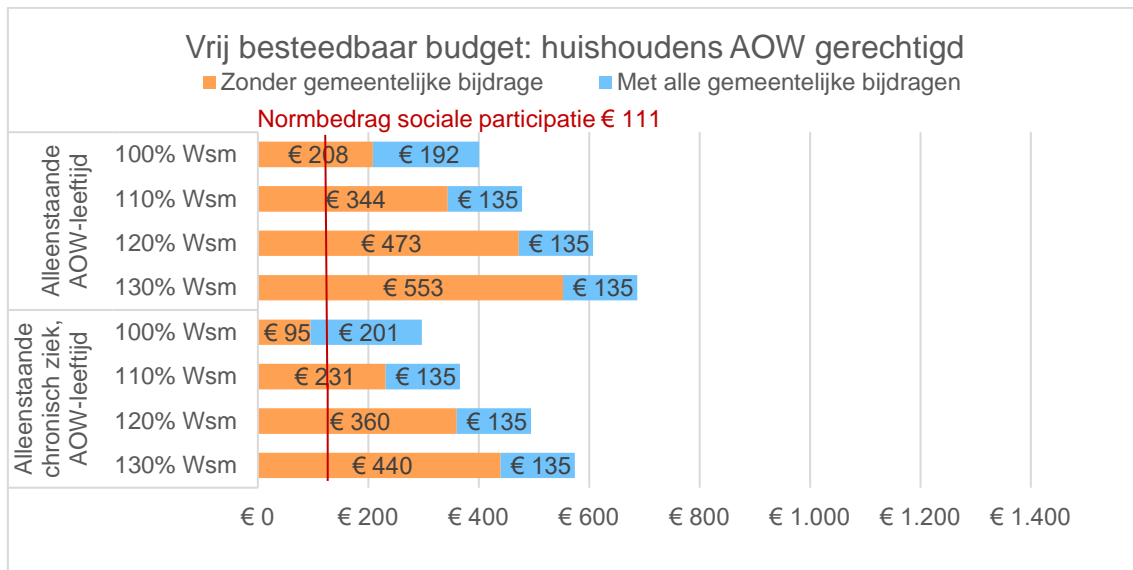

3.3.3. AOW-gerechtigde minimahuishoudens

Alleenstaande AOW-gerechtigden zijn niet afhankelijk van gemeentelijke bijdragen om voldoende budget voor vrije bestedingen te hebben. Wanneer zij een zorgvraag hebben, zijn de gemeentelijke regelingen wel noodzakelijk om vrij besteedbaar budget te hebben op een inkomensniveau van 100 procent Wsm. Vanaf een inkomensniveau van 110 procent Wsm zijn zij niet meer afhankelijk van de gemeentelijke bijdragen.

²³ Leeswijzer: de oranje staaf geeft de situatie weer waarin de inkomsten (uitkering en landelijke toeslagen) en uitgaven van elkaar worden afgetrokken. De blauwe staven zijn een weergave van het vrij besteedbare budget dat overblijft, wanneer alle inkomsten (uitkering, landelijke toeslagen én gemeentelijke regelingen) en uitgaven van elkaar worden afgetrokken. Door de gemeentelijke bijdragen houden huishoudens meer geld over om te participeren in de samenleving. Zonder gemeentelijke regelingen houdt een alleenstaande ouder met twee kinderen van 14 en 16 jaar € 292 over voor vrije bestedingen. Met gemeentelijke regelingen houdt deze ouder in totaal € 691 over (door € 399 aan gemeentelijke belastingen).

Figuur 3.3.1. Maandelijks vrij besteedbaar budget, AOW-gerechtigde huishoudens

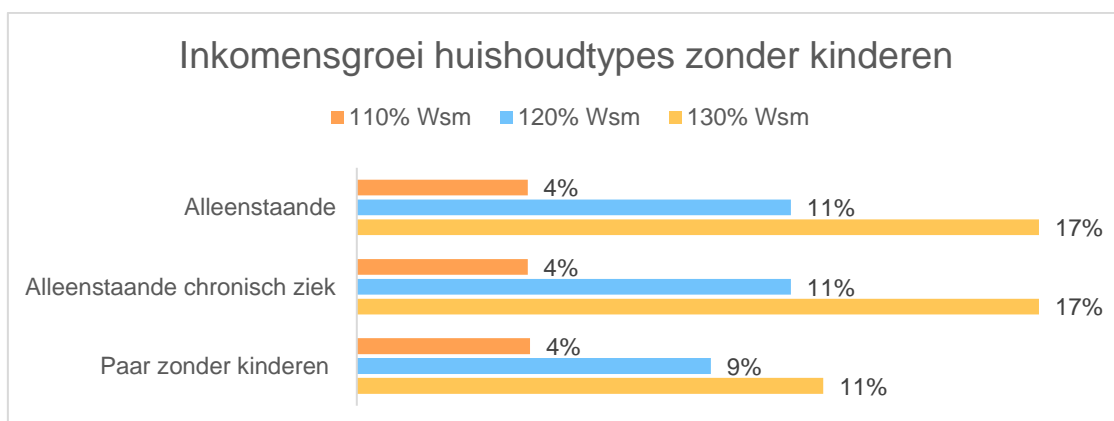
3.4. Werken vanuit de bijstand loont

Een hoger inkomen leidt voor alle (voorbeeld)huishoudens in deze rapportage tot een hoger totaal inkomen dan in de bijstand. Het is wel zo dat voor de meeste huishoudens de bijdragen van het Rijk en de gemeente dalen en/of vervallen wanneer het inkomen stijgt. Dit zorgt ervoor dat het totaal inkomen van een huishouden niet altijd evenredig met het loon stijgt. Hieronder geven we de inkomensvoortgang bij werkaanvaarding vanuit de bijstand tot een inkomen van maximaal 130 procent Wsm weer per huishoudtype. Daarna leggen we de inkomensvoortgang per inkomensniveau uit aan de hand van een casus. In bijlage 2 worden al deze inkomens per huishoudtype uitgesplitst naar inkomenssoort waarmee visueel wordt weergegeven waarom het totaal inkomen stijgt of daalt.

3.4.1. Alleenstaanden en paren zonder kinderen

Huishoudens zonder kinderen gaan er bij een hoger loon tot en met 130 procent Wsm op vooruit ten opzichte van de bijstand. Alleenstaanden en paren zonder kinderen gaan er bij ieder hoger inkomensniveau bovendien sterker op vooruit ten opzichte van de bijstand; zij ervaren geen teruggang in de procentuele groei van hun inkomen wanneer de landelijke toeslagen dalen. De gemeentelijke regelingen worden verstrekt tot 130 procent Wsm. Een teruggang in de procentuele groei van het inkomen, komt mogelijk pas bij een inkomensniveau hoger dan 130 procent Wsm wanneer het recht op de regelingen vervalt.

Figuur 3.4.1. Inkomensgroei t.o.v. 100% Wsm bij werkaanvaarding, huishoudens zonder kinderen

Tabel 3.4.1 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, huishoudens zonder kinderen

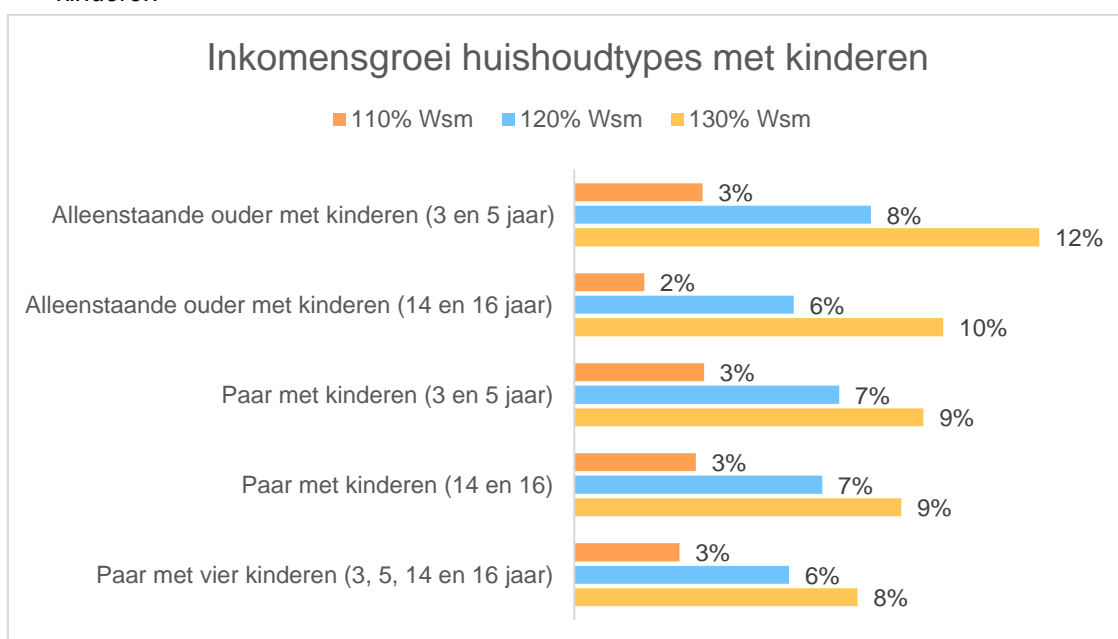
Huishoudtype	Netto-inkomen incl. VT	Bijdrage Rijk	Bijdrage gemeente	Totaal inkomen	Vershil tov 100% Wsm (€)	Vershil tov 100% Wsm (%)
Alleenstaande						
100% Wsm	1.217	501	177	1.895		
110% Wsm	1.338	501	135	1.974	79	+ 4%
120% Wsm	1.460	501	135	2.096	201	+ 11%
130% Wsm	1.582	494	135	2.210	315	+ 17%
Alleenstaande chronisch ziek						
100% Wsm	1.217	501	177	1.895		
110% Wsm	1.338	501	135	1.974	79	+ 4%
120% Wsm	1.460	501	135	2.096	201	+ 11%
130% Wsm	1.582	494	135	2.210	315	+ 17%
Paar zonder kinderen						
100% Wsm	1.738	618	225	2.582		
110% Wsm	1.912	618	161	2.691	109	+ 4%
120% Wsm	2.086	558	161	2.804	223	+ 9%
130% Wsm	2.259	455	161	2.875	294	+ 11%

3.4.2. Alleenstaande ouders en ouderparen

Huishoudens met kinderen hebben bij ieder hoger loon een hoger totaal inkomen. Alleenstaande ouders behouden lange tijd hetzelfde bedrag aan landelijke toeslagen en door de combinatiekorting stijgt de Rijksbijdrage zelfs. De dalende toeslagen vanuit het Rijk worden gecompenseerd door de inkomensstijging waardoor werken tegen een hoger loon, financieel gezien ook méér loont.

Ouderparen hebben eveneens te maken hoger totaal inkomen wanneer zij een hoger loon ontvangen. Ten opzichte van alleenstaande ouders ervaren zij echter een minder sterke procentuele groei van hun inkomen. Dit heeft ermee te maken dat de landelijke toeslagen sneller dalen voor paren; de loonstijging kan de dalende toeslagen echter wel compenseren waardoor ook ouderparen een steeds hoger totaal inkomen ontvangen bij loonstijging tot 130 procent Wsm.

Figuur 3.4.2. Inkomensvoortgang t.o.v. 100% Wsm bij werkaanvaarding, huishoudens met kinderen

Tabel 3.4.2 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, huishoudens met kinderen

Huishoudtype	Netto-inkomen incl. VT	Bijdrage Rijk	Bijdrage gemeente	Totaal inkomen	Vershil tov 100% Wsm (€)	Vershil tov 100% Wsm (%)
Alleenstaande ouder met kinderen (3 en 5 jaar)						
100% Wsm	1.217	1.315	302	2.834		
110% Wsm	1.338	1.355	238	2.931	97	+ 3%
120% Wsm	1.460	1.361	238	3.058	224	+ 8%
130% Wsm	1.582	1.366	238	3.186	352	+ 12%
Alleenstaande ouder met kinderen (14 en 16 jaar)						
100% Wsm	1.217	1.432	399	3.048		
110% Wsm	1.338	1.432	335	3.105	57	+ 2%
120% Wsm	1.460	1.432	335	3.226	179	+ 6%
130% Wsm	1.582	1.432	335	3.348	300	+ 10%
Paar met kinderen (3 en 5 jaar)						
100% Wsm	1.738	1.085	329	3.152		
110% Wsm	1.912	1.085	264	3.261	109	+ 3%
120% Wsm	2.086	1.025	264	3.374	223	+ 7%
130% Wsm	2.259	922	264	3.445	294	+ 9%
Paar met kinderen (14 en 16 jaar)						
100% Wsm	1.738	1.202	425	3.365		
110% Wsm	1.912	1.202	361	3.475	109	+ 3%
120% Wsm	2.086	1.142	361	3.588	223	+ 7%
130% Wsm	2.259	1.039	361	3.659	294	+ 9%
Paar met kinderen (3, 5, 14 en 16 jaar)						
100% Wsm	1.738	1.620	529	3.886		
110% Wsm	1.912	1.620	464	3.996	109	+ 3%
120% Wsm	2.086	1.560	464	4.109	223	+ 6%
130% Wsm	2.259	1.457	464	4.180	294	+ 8%

3.4.3. Voorbeeldcasus inkomensvoortgang bij werkaanvaarding

Casus: paar met kinderen (zie tabel 3.4.2)

Daan en Sam hebben vier kinderen van 3, 5, 14 en 16 jaar oud en krijgen een bijstandsuitkering, wat neerkomt op een netto-inkomen van € 1.738 per maand (dit is inclusief vakantietoeslag). Zij hebben maandelijks recht op € 1.620 aan toeslagen van het Rijk. Voor het gezin bestaat dit uit huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderbijslag en kindgebonden budget. Tot slot kunnen Daan en Sam rekenen op een financiële bijdrage vanuit de gemeente van € 529 per maand. Dit bestaat uit kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, de tegemoetkoming voor de kosten van een aanvullende zorgverzekering, de regeling verenigingsactiviteiten en de energietoeslag. Voor hun kinderen maken zij nog aanspraak op ondersteuning vanuit het Kindpakket van de Kleine Schans en Jeugdfonds De Boom. In totaal hebben Daan en Sam een totaal inkomen van € 3.886 per maand.

Als Daan of Sam werk krijgt tegen een inkomen van 110 procent Wsm, dan stijgt hun netto-inkomen naar € 1.912 per maand. Zij houden recht op dezelfde toeslagen van het Rijk, dus in totaal € 1.620. Ze kunnen geen kwijtschelding meer aanvragen, maar houden wel recht op de andere gemeentelijke regelingen. De gemeentelijke bijdragen zijn dan € 464 per maand. Het totaal inkomen van Daan en Sam is bij een inkomen van 110 procent Wsm € 3.996. Dit is een stijging van € 109 (3 procent) ten opzichte van hun totaal inkomen bij een bijstandsuitkering.

Wanneer Daan of Sam tegen een loon van 120 procent Wsm gaat werken, stijgt hun netto-inkomen naar € 2.086 per maand. De bijdrage van het Rijk neemt iets af, en is nu € 1.560. Het gezin behoudt het recht op de gemeentelijke regelingen; € 464. Het totale inkomen van het gezin is dan € 4.109 per maand. Dit is € 223 (6 procent) meer dan wanneer zij een bijstandsuitkering hebben.

Als Daan of Sam gaat werken tegen een inkomen van 130 procent Wsm dan stijgt hun netto-inkomen naar € 2.259 per maand. De bijdragen van het Rijk dalen verder naar € 1.457 per maand. De gemeentelijke bijdrage blijft € 464 omdat de meeste gemeentelijke regelingen pas bij een inkomensniveau van 140 procent Wsm vervallen. Het totale inkomen van Daan en Sam is nu € 4.180 per maand, dit is € 294 (8 procent) meer dan toen zij een bijstandsuitkering hadden.

3.5. Vergelijking resultaten met rapport Commissie Sociaal Minimum

In september 2023 heeft de Commissie Sociaal Minimum een rapport uitgebracht met de titel 'Een zeker bestaan. Naar een toekomstbestendig stelsel van het sociaal minimum'. In dit rapport wordt de stelling geponeerd dat 'huishoudens met een laag inkomen de komende jaren tot honderden euro's tekort gaan komen iedere maand'.

In de inkomenseffecten die in paragraaf 2.3 en 2.4 aan de orde zijn gekomen, is dit tekort niet voor ieder huishoudtype zichtbaar. Oftewel: niet alle huishoudens hebben iedere maand te maken met (grote) tekorten. Hiervoor zijn de volgende verklaringen mogelijk:

- 1) De commissie Sociaal Minimum rekent een extra bedrag mee voor tegenvallers (afhankelijk van het huishoudtype gaat het om 3, 6 of 9 procent bovenop de reguliere uitgaven); oftewel een zekere marge voor onvoorziene omstandigheden. Dit extra bedrag komt bovenop de bedragen voor reserveringsuitgaven, huishoudelijke uitgaven en het minimumbudget voor sociale participatie van het Nibud, zoals in voorliggende inkomenseffectrapportage doorgerekend. Het uitgavenbedrag ligt hiermee, afhankelijk van het huishoudtype, circa 50 tot 300 euro hoger op bijstandsniveau.
- 2) De Commissie Sociaal Minimum rekent een ondergrens mee voor het gemiddelde totaalbedrag aan lokale regelingen waar minimahuishoudens aanspraak op kunnen maken, terwijl in voorliggende inkomenseffectrapportage de specifieke minimaregelingen

worden doorgerekend. In de gemeente Woudenberg ligt het bedrag waar huishoudens aanspraak op kunnen maken hoger. Ter illustratie: een paar met twee kinderen van 14 en 16 jaar kan volgens de berekeningen van de Commissie Sociaal Minimum²⁴ aanspraak maken op een gemiddeld bedrag van € 160 aan gemeentelijke regelingen, in Woudenberg ligt dit op € 425 (exclusief energietoeslag: € 317). Dit verschil in totaalbedrag aan gemeentelijke regelingen verschilt per huishoudtype: voor huishoudens met kinderen is het verschil groter dan voor huishoudens zonder kinderen.

Hierbij geldt overigens de cruciale aanname dat huishoudens gebruikmaken van alle regelingen waar het huishoudtype aanspraak op mag maken. De praktijk is echter weerbarstiger; niet alle inwoners maken gebruik van het volledige aanbod. Dit kan ervoor zorgen dat huishoudens maandelijks minder overhouden dan geschetst.

- 3) Tot slot: voor de kostenposten en inkomsten is in deze inkomenseffectrapportage, waar mogelijk, gewerkt met lokale bedragen zoals van toepassing in Woudenberg. Bijvoorbeeld de huurprijs, huurtoeslag, gemeentelijke- en waterschapsheffingen alsook de gemeentelijke regelingen. Dit betekent dat de resultaten kunnen afwijken van het rapport van de Commissie Sociaal Minimum, waarin gewerkt wordt met gemiddelden.

²⁴ Dit specifieke huishoudtype is niet doorgerekend in het rapport van de Commissie Sociaal Minimum. Daarom wordt als vergelijkingsmateriaal een huishoudtype gebruikt van een paar met twee kinderen van 8 en 13 jaar.

4. Behoeftepeiling minimadoelgroep

In dit hoofdstuk wordt het minimabeleid vanuit de doelgroep²⁵ in de gemeente Woudenberg bekeken. Deze groep inwoners heeft door middel van een vragenlijst hun mening en ervaringen over het minimabeleid kenbaar gemaakt. In de vragenlijst staan een aantal thema's centraal, zoals: bekendheid en gebruik van de regelingen, de toegang en vindbaarheid, de ondersteuningsbehoefte, de informatievoorziening, het effect van de regelingen, de financiële situatie van de respondent en tips en adviezen. Hieronder volgt een analyse van de ervaringen en meningen van de respondenten²⁶.

Bekendheid en gebruik van de regelingen

De kwijtschelding gemeentelijke belastingen is de meest gebruikte én de meest bekende regeling. Ruim driekwart van de respondenten kent de regeling en 60 procent maakt er gebruik van. De bijzondere bijstand en de sport- en verenigingsactiviteiten zijn naast de kwijtschelding de meest *bekende* regelingen. De tegemoetkoming aanvullende ziektekostenverzekering en de bijzondere bijstand zijn naast de kwijtschelding de meest *gebruikte* regelingen. Voor kinderen wordt het Kindpakket en ondersteuning via Jeugdfonds de Boom aangeboden. Het Kindpakket is het meest bekend (74 procent) en wordt door zes op de tien ouders benut. De helft van de ouders kent het Jeugdfonds de Boom en 18 procent maakt hier ook daadwerkelijk gebruik van²⁷.

Onbekendheid van de regelingen is de voornaamste reden voor het niet-gebruikmaken van de regelingen. Daarnaast geven respondenten aan dat ze niet weten hoe ze de regelingen moeten aanvragen (27 procent) of dat ze het aanvragen te moeilijk vinden (20 procent).

De meeste huishoudens krijgen informatie over regelingen via Coöperatie de Kleine Schans. Daarnaast zijn familie/vrienden, het Sociaal Team en de brieven van de gemeente de meest gebruikte informatiebronnen.

(Aanvullende) ondersteuningsbehoefte

Uit de resultaten blijkt dat boodschappen, energiekosten en huur de voornaamste kostenposten zijn waardoor respondenten maandelijks financieel niet kunnen rondkomen. Twee derde van de respondenten geeft aan kosten te hebben waar zij (aanvullende) ondersteuning voor zouden willen ontvangen. Dit zijn kosten zoals huishoudelijke uitgaven, zorgkosten en energie. Vier op de tien respondenten zou daarnaast aanvullende ondersteuning *voor hun kinderen* willen ontvangen voor bijvoorbeeld huishoudelijke uitgaven, schoolkosten en kosten voor sport.

Informatievoorziening en aanvraagprocedure

Ruim de helft van de respondenten geeft aan informatie het liefst te ontvangen via de consultant van de gemeente of de Kleine Schans. Een andere veel gekozen mogelijkheid is de website van de gemeente of de Kleine Schans.

Bijna driekwart van de respondenten heeft wel eens hulp gekregen van de Kleine Schans bij het aanvragen van de regelingen. De meerderheid (82 procent) geeft aan goed te zijn geholpen door de Kleine Schans bij het aanvragen van de regelingen.

De meeste respondenten (80 procent) vinden dat er veel bewijsstukken moeten worden geleverd bij het aanvragen van een regeling. Ook geven respondenten aan het moeilijk te vinden om een aanvraagformulier in te vullen (54 procent) en het formulier niet zonder hulp te kunnen invullen (63 procent).

²⁵ De doelgroep verwijst naar inwoners in de gemeente Woudenberg die in 2022 een bijstandsuitkering ontvingen en/of gebruikmaakten van één of meerdere minimaregelingen.

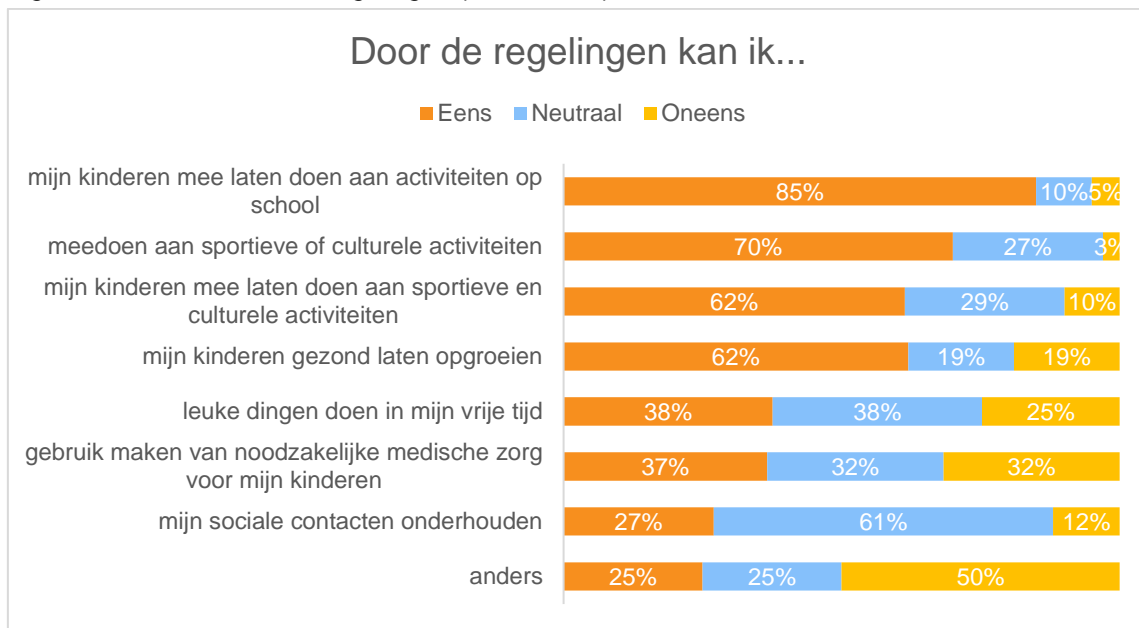
²⁶ De volledige analyse is weergegeven in een aparte rapportage: 'Rapport behoeftepeiling minima – Gemeente Woudenberg', opgeleverd in oktober 2023. Voor een uitgebreide weergave van de resultaten, diagrammen en analyse verwijzen wij u graag naar die rapportage.

²⁷ De genoemde percentages voor gebruik en bereik zijn afgezet tegen de doelgroep van huishoudens met kinderen, en niet tegen alle respondenten.

Effecten van de regelingen

De meerderheid geeft aan dat hun kinderen door de regelingen mee kunnen doen op school (85 procent) en mee kunnen doen aan sportieve en culturele activiteiten (62 procent). Ook geeft 62 procent aan dat hun kinderen door de regelingen gezond kunnen opgroeien. De meeste respondenten geven ook aan zelf mee te kunnen doen aan sportieve en culturele activiteiten door de regelingen.

Figuur 4.1.1. Effect van de regelingen (n = 12 ~ 33)

Financiële situatie

Driekwart van de respondenten geeft aan niet (altijd) te kunnen komen. De meest gekozen redenen om niet te kunnen rondkomen zijn stijgende prijzen en een tekort aan inkomsten. Bijna de helft heeft wel eens hulp gehad bij financiële problemen. Het grootste deel (38 procent) heeft hulp gekregen via vrienden en familie of door middel van schuldhulpverlening. Twee derde geeft aan zorgen te hebben over zijn financiële situatie. De meerderheid geeft ook aan niet alles te kunnen doen wegens een tekort aan geld.

Tips en adviezen

Respondenten kregen aan het einde van de vragenlijst de gelegenheid om tips en adviezen te delen. Deze zijn onder te verdelen in vier categorieën:

- **Uitbetaling:** Het is voor inwoners niet altijd handig als ze zelf eerst geld moeten voorschieten voor bepaalde kosten en het daarna pas terugkrijgen van de gemeente.
- **Informatievoorziening/aanvragen:** Respondenten geven aan dat ze graag meer of betere informatievoorziening zouden willen krijgen. Voorbeelden hiervan zijn het verspreiden van een nieuwsbrief of het verbeteren van de informatie op de website. Ook wordt het aanvraagproces door een paar respondenten als lastig ervaren.
- **Hoogte van de bedragen:** Een aantal respondenten zouden graag meer budget willen vanuit de gemeentelijke regelingen, vanwege bijvoorbeeld de stijgende prijzen.
- **Complimenten:** Een paar respondenten hebben complimenten achtergelaten voor de ondersteuning van gemeente of de Kleine Schans.

Bijlage 1. Overzicht minimaregelingen

Tabel B1.1 Beleidsinformatie Woudenberg

Soort regeling	Inkomensgrens t.o.v Wsm	(Maximaal) bedrag
Individuele bijzondere bijstand	130% Wsm	Situatieafhankelijk
Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen	100% Wsm	<p><u>Afvalstoffenheffing:</u> <i>Vast deel: 238,80 per huishouden</i> <i>Variabel deel: € 1,90 per afvalzak</i> <u>Rioolheffing:</u> € 82,53 per perceel <u>Watersysteemheffing:</u> € 59,43 per woonruimte <u>Zuiveringsheffing:</u> € 65,19 per vervuilingseenheid</p>
Individuele inkomenstoelage (Incl. referentieperiode)	Drie jaar of langer 130% Wsm	<ul style="list-style-type: none"> • Alleenstaande: € 421 • Alleenstaande ouder: € 542 • Gehuwden/samenwonenden: € 602
Regeling Verenigingsactiviteiten (volwassenen)	130% Wsm	<ul style="list-style-type: none"> • Sport: € 215 • Cultuur: € 390 • Twee 12-badenkaarten lokaal zwembad
Tegemoetkoming premie aanvullende zorgverzekering	130% Wsm	€ 100 per persoon per jaar
Kindpakket (Kleine Schans)	130% Wsm	<p>€ 600 voor basisschoolkind € 700 voor kind middelbare school</p> <p>Daarnaast is er een computerregeling (eens per vijf jaar) en een zwemlesregeling beschikbaar.</p>
Jeugdfonds De Boom	130% Wsm	€ 500 per kind (sport, cultuur, vakantiecamp, vergoeding peuterspeelzaal)
Gratis OV AOW-gerechtigden	100% Wsm	Gratis reizen met de bus en tram doordeweeks vanaf 9 uur 's ochtends en in het weekend de hele dag.
Energietoelage	130% Wsm	€ 1.300 per huishouden
Tijdelijk Noodfonds Energie	Voor kwetsbare huishoudens met een bruto-inkomen per maand lager dan €2.980 (alleenstaand) of €3.794 (samenwonend).	Een deel van de energierekening van oktober 2022 tot en met maart 2023.
De Voedselbank	Op basis van besteedbaar inkomen	Wanneer inwoners klant zijn bij de Voedselbank zijn, kunnen zij tevens aanspraak maken op de Kledingbank, Speelgoedbank en Dierenvoedselbank.

Bijlage 2. Onderzoeksmethodiek Armoede Index

De Armoede Index is een door KWIZ ontwikkeld analysemodel, waarbij we inzicht verschaffen in de omvang en samenstelling van de armoededoelgroep (naar huishoudens en inkomenscategorieën) en het bereik van de minimaregelingen. De Armoede Index is samengesteld op basis van een combinatie van gemeentelijke gebruiksgegevens, geëxtrapoleerde CBS-gegevens en door ons ontwikkelde kengetallen op basis van ervaringscijfers bij andere gemeenten. Belangrijke toevoeging is dat we rekening houden met de vermogens en derhalve op deze wijze alleen inzoomen op de doelgroep die in aanmerking komt voor de minimaregelingen.

We gaan hierbij als volgt te werk.

- In eerste instantie inventariseren we op basis van de door ons bewerkte CBS-informatie hoeveel huishoudens in de gemeente Woudenberg inkomens tot 100 procent, 110 procent, 120 procent en 130 procent van het wettelijk sociaal minimum (Wsm) hebben, met geen of een laag eigen vermogen;
- We geven een overzicht van de inkomensbronnen;
- Vervolgens wordt voor iedere afzonderlijke groep in kaart gebracht hoe de huishoudsamenstelling is en om hoeveel kinderen tot 18 jaar het gaat;
- Dit overzicht vullen we aan met gemeentelijke getallen over het gebruik van de minimaregelingen in 2022 (Individuele inkomstenstoeslag, Kwijtschelding gemeentelijke belastingen, Participatieregelingen, Kindpakket, en eventuele overige inkomensondersteunende regelingen).

Bijlage 3: Onderzoeksmethodiek inkomenseffectrapportage

In deze bijlage geven we een overzicht van de verschillende inkomsten en uitgaven die worden onderscheiden in het rapport.

Voorbeeldhuishoudens

We berekenen de inkomenseffecten van het lokale en landelijke beleid in 2023 voor de volgende 10 huishoudtypen:

Huishoudtypen

Niet AOW-gerechtigden:

- alleenstaande;
- alleenstaande met een zorgvraag;
- paar zonder kinderen;
- alleenstaande ouder met twee kinderen (3 en 5 jaar);
- alleenstaande ouder met twee kinderen (14 en 16 jaar);
- paar (twee volwassenen) met twee kinderen (3 en 5 jaar);
- paar (twee volwassenen) met twee kinderen (14 en 16 jaar);
- paar (twee volwassenen) met vier kinderen (3, 5, 14 en 16 jaar).

AOW-gerechtigden:

- alleenstaande;
- alleenstaande met een zorgvraag.

Inkomenshoogte

We brengen de inkomenseffecten in beeld voor huishoudens met inkomens van 100, 110, 120 en 130 procent Wsm. Daarnaast berekenen we de inkomenseffecten voor huishoudens die al langer dan drie jaar een inkomen van 100 procent Wsm hebben (langdurige minima).

Opbouw totaal inkomen

Het totaal inkomen van de minimahuishoudens is opgebouwd uit

- netto-inkomen inclusief vakantietoeslag²⁸;
- bijdrage Rijk:
 - huurtoeslag;
 - zorgtoeslag
 - kindbijslag;
 - kindgebonden budget;
 - combinatiekorting.
- gemeentelijke minimaregelingen.

Specificatie gemeentelijke minimaregelingen²⁹

Tabel B3.1 Gemeentelijke minimaregelingen in Woudenberg

Regelingen	Inkomensgrens
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	100% Wsm
Individuele inkomensvoet	Drie jaar of langer 130% Wsm
Verenigingsactiviteiten (volwassenen)	130% Wsm
Kindpakket Kleine Schans	130% Wsm
Tegemoetkoming premie aanvullende zorgverzekering	130% Wsm
Gratis OV AOW-gerechtigden	100% Wsm
Jeugdfonds De Boom:	130% Wsm
• Vergoeding peuterspeelzaal	130% Wsm

²⁸ Het betreft de uitkeringsbedragen per 01-01-2023.

²⁹ In bijlage 1 staan de voorwaarden per regelingen uitgebreider beschreven.

Regelingen	Inkomensgrens
• <i>Vergoeding sport en cultuur</i>	130% Wsm
Energietoeslag 2023	120% Wsm ³⁰

Tabel B3.2 Niet meegenomen gemeentelijke regelingen

Niet meegenomen in berekeningen:	
Bijzondere bijstand	130% Wsm
Studietoeslag	Situatieafhankelijk
Kindpakket (Kleine Schans)	130% Wsm
• <i>Computerregeling</i>	130% Wsm
• <i>Zwemlesregeling</i>	130% Wsm
Jeugdfonds De Boom: vakantiecamp	130% Wsm
Voedselbank	Situatieafhankelijk
Tijdelijk Noodfonds energiekosten	Situatieafhankelijk

Een aantal regelingen wordt niet opgenomen in begrotingen en inkomenseffecten:

- De bijzondere bijstand is niet meegenomen in de begrotingen omdat deze vorm van bijstand wordt verstrekt voor noodzakelijke onvermijdbare individuele uitgaven en dit niet maandelijks bij iedereen voorkomt.
- De individuele studietoeslag is eveneens niet doorgerekend in de financiële overzichten. Deze regeling kent een specifieke doelgroep; studenten met een lichamelijke of psychische beperking, die niet in staat zijn naast hun studie te werken. In deze Inkomenseffect rapportage is geen huishouden opgenomen waarbij deze regeling van toepassing is.
- Alle regelingen van de voedselbank in Amersfoort (voedselbank, kledingbank, speelgoedbank, dierenvoedselbank) worden niet meegenomen. De inkomensgrens van deze regelingen wordt namelijk vastgesteld op besteedbaar inkomen, terwijl in de inkomenseffect rapportage naar het wettelijk sociaal minimum wordt gekeken.
- Via het Kindpakket van de Kleine Schans kunnen kinderen aanspraak maken op de computerregeling (8 tot 16 jaar) en een zwemlesvergoeding. Beide regelingen worden niet doorgerekend in de inkomenseffecten. De computerregeling is namelijk eens per vijf jaar beschikbaar en aan de zwemlesvergoeding is geen leeftijdsgrens verbonden. Voor beide regelingen geldt dat hier geen concrete maandelijks bijdrage kan worden gekoppeld.
- Via Jeugdfonds De Boom kunnen kinderen ook gebruikmaken van een vergoeding voor een vakantiekamp. Deze vergoeding is niet meegenomen omdat de kosten per kind verschillen en niet ieder kind hiervan gebruikmaakt.
- Tijdelijk Noodfonds energiekosten is niet meegenomen omdat dit fonds uitsluitend dient om (tijdelijke) noodgevallen te bekostigen en ervanuit wordt gegaan dat dit niet gaat om structurele hulp. De energietoeslag daarentegen wordt wel doorgerekend.

Uitgaven

De uitgaven zijn gecategoriseerd naar:

- vaste lasten. Dit zijn uitgaven die regelmatig terugkomen. Voorbeelden zijn huur, energiekosten³¹ (zie ook paragraaf 1.6) en verzekeringen;
- reserveringsuitgaven. Dit zijn uitgaven die niet regelmatig voorkomen en waarvan de hoogte vooraf niet bekend is. Voorbeelden zijn kosten voor inventaris, kleding en het eigen risico voor de zorgverzekering;
- huishoudelijke uitgaven. Dit zijn terugkerende uitgaven aan voeding, persoonlijke verzorging en dergelijke;

³⁰ Onder voorbehoud van beleidswijzigingen.

³¹ Kosten gas en elektriciteit zijn gebaseerd op tarieven van Budget Energie (Groene stroom en aardgas, 1 jaar vast), De kosten voor water zijn gebaseerd op de tarieven van Vitens. Gegevens over het gemiddelde gebruik per huishoudtype zijn afkomstig van het Nibud (water).

- werk gerelateerde uitgaven. Dit zijn uitgaven die gemaakt worden als een persoon werkt. Voorbeelden zijn de kosten van woon-werkverkeer en werkkleding.

Voor de uitgaven is waar mogelijk uitgegaan van lokale tarieven. Voorbeelden hiervan zijn de huur en lokale heffingen. De andere bedragen zijn gebaseerd op normbedragen en berekeningen van het Nibud. Deze zijn terug te vinden in de begrotingen per huishoudtype in de bijlage. De uitgaven betreffen de minimale bedragen die huishoudens nodig hebben om in bepaalde kosten te kunnen voorzien. Het is mogelijk dat een huishouden maandelijks meer of minder uitgeeft dan de (norm)bedragen waarmee in deze rapportage wordt gerekend, bijvoorbeeld omdat het huishouden een ander bedrag per maand reserveert voor onregelmatige uitgaven. Individuele situaties kunnen daarom afwijken van de begrotingen zoals opgenomen in deze rapportage.

Vrij besteedbaar budget

Het budget dat na aftrek van de uitgaven (zie voorgaande paragraaf) overblijft is het zogenaamde vrij besteedbaar budget. Dit kan worden uitgegeven aan sociale en recreatieve activiteiten, in die zin is dit het bedrag waarvan mensen kunnen meedoen. Voor deze vrije bestedingen is eveneens uitgegaan van het normbedrag dat het Nibud per huishoudtype hanteert. Dit is terug te vinden in de begrotingen in de bijlage.

Aannames

Voor de inkomenseffecten doen we de volgende aannames:

- De huishoudens maken van alle beschikbare regelingen gebruik en ontvangen daarvoor het maximale bedrag. Daarnaast doen we de aanname dat huishoudens geen schulden hebben.
- Bij de inkomenseffecten wordt uitgegaan van gemiddelden per huishoudtype. Dit betekent dat een ongunstige situatie, bijvoorbeeld een hogere huurprijs of een slecht geïsoleerd huis, direct gevolgen kan hebben voor de inkomenseffecten zoals in dit rapport zijn weergegeven.
- De voorbeeldhuishoudens hebben een huurwoning. We gaan uit van € 638 kale huur per maand voor een alleenstaande en € 678 kale huur per maand voor een meerpersoonshuishouden. Deze bedragen zijn gebaseerd op huurtoeslaggegevens van de Rijksoverheid over de gemeente Woudenberg.
- Alleenstaande ouders met een inkomen gelijk aan de bijstandsnorm werken niet of zitten in een traject waarbij de kinderopvang wordt vergoed. Alleenstaande ouders met een inkomen van 110 tot 120 procent Wsm hebben voor hun jongste kind (3 jaar) 80 uur dagopvang per maand nodig tegen een tarief van € 9,03 (gemiddelde uurprijs in 2023). Dit loopt op naar 120 uur bij een inkomen van 130 procent. Het kind van 5 jaar bezoekt de buitenschoolse opvang voor 32 uur per maand tegen een uurtarief van 8,73 (gemiddelde uurprijs in 2023). Dit loopt op naar 48 uur per maand bij een inkomen van 130 procent Wsm.
- We doen de aanname dat paren met kinderen geen gebruikmaken van kinderopvang, omdat één van beide partners werkt. Indien beide ouders zouden werken dan zou het huishoudinkomen hoger zijn dan de minimuminkomens in deze rapportage.
- Huishoudens met een inkomen van 110 procent Wsm of hoger hebben te maken met werkgerelateerde kosten. Huishoudens met een inkomen gelijk aan de bijstandsnorm, en huishoudens die de AOW-leeftijd hebben bereikt maken, gezien hun situatie, deze kosten niet.
- Via de Kleine Schans wordt een Kindpakket aangeboden. Kinderen op de basisschool kunnen aanspraak maken op een vergoeding van € 600 op jaarbasis en kinderen op de middelbare school kunnen aanspraak maken op een vergoeding van € 700.
- Via Jeugdfonds De Boom is een vergoeding beschikbaar voor activiteiten op gebied van sport en cultuur. In 2022 is in totaal € 50.804 toegekend aan huishoudens met kinderen³².

³² Bron: Jaarverslag Lariks Leusden 2022.

Per kind is een maximale vergoeding van € 500 beschikbaar op jaarbasis. In de berekeningen gaan we uit van deze maximale vergoedingen per kind.

- Daarnaast is via Jeugdfonds De Boom een vergoeding beschikbaar voor twee dagdelen op de peuterspeelzaal. Huishoudtypen met een jong kind (3 jaar) bezoeken de peuterspeelzaal en de kosten hiervoor worden verrekend en kwijtgescholden³³.
- Via de regeling 'Verenigingsactiviteiten' kunnen volwassenen aanspraak maken op een vergoeding van € 215 voor sporten, € 390 voor cultuur en tweemaal een badenkaart bij het lokale zwembad. De ervaring van de gemeente Woudenberg is vanuit de meeste inwoners kiezen voor een sportvergoeding; deze wordt daarom doorgerekend in de inkomenseffecten.
- In de gemeente Woudenberg wordt een tegemoetkoming aangeboden voor de kosten van een aanvullende zorgverzekering. Alle huishoudtypen maken gebruik van deze ondersteuning van € 100 per persoon op jaarbasis.
- De gemeente Woudenberg biedt geen collectieve zorgverzekering aan; inwoners dienen een keuze te maken uit het reguliere aanbod aan zorgverzekeringen. Op basis van de meest gekozen pakketten bij de grootste zes zorgverzekeraars is daarvoor een gemiddelde prijs³⁴ berekend van € 154 per polis. AOW-gerechtigden en huishoudens met een zorgvraag maken gebruik van een meer uitgebreid pakket³⁵ van € 193 per polis.
- Voor inwoners met een zorgvraag zijn op drie kostensoorten wijzigingen aangebracht. Zij hebben meer vervoerskosten (ziekenhuisbezoeken), een kostenpost voor medicatie en meer reserveringskosten (maaltijdvoorziening, hulpmiddelen e.d.).
- De gemeente is aangesloten bij het waterschap Vallei en Veluwe. Kwijtschelding is mogelijk voor afvalstoffenheffing en rioolheffing (vanuit de gemeente), zuiveringsheffing en watersysteemheffing (vanuit het waterschap).

Energiekosten

Wegens sterk stijgende energiekosten heeft het Rijk in 2022 een tijdelijke energietoeslag geïntroduceerd. Deze tegemoetkoming is in 2023 opnieuw beschikbaar. Hiervoor is een bedrag van € 1.300 per huishouden gereserveerd waarbij de gemeente de precieze beleidskaders zelf mag vaststellen. De gemeente Woudenberg keert in 2023 opnieuw een energietoeslag van € 1.300 uit aan minimahuishoudens.

De meegenomen kosten van gas en elektriciteit zijn gebaseerd op tarieven van Budget Energie (vast contract van 1 jaar, prijspeil oktober 2023). Heffingskortingen zijn in de maandprijs verrekend. Ook is er rekening gehouden met het prijsplafond dat per 2023 is ingesteld. Gegevens over het gemiddelde gebruik per huishoudtype zijn afkomstig van het Nibud (elektriciteit) en Essent (gas). De situatie per huishouden kan sterk verschillen en kan bovendien snel veranderen (bij een wijziging van de energieprijzen).

³³ Weergegeven in de financiële maandoverzichten.

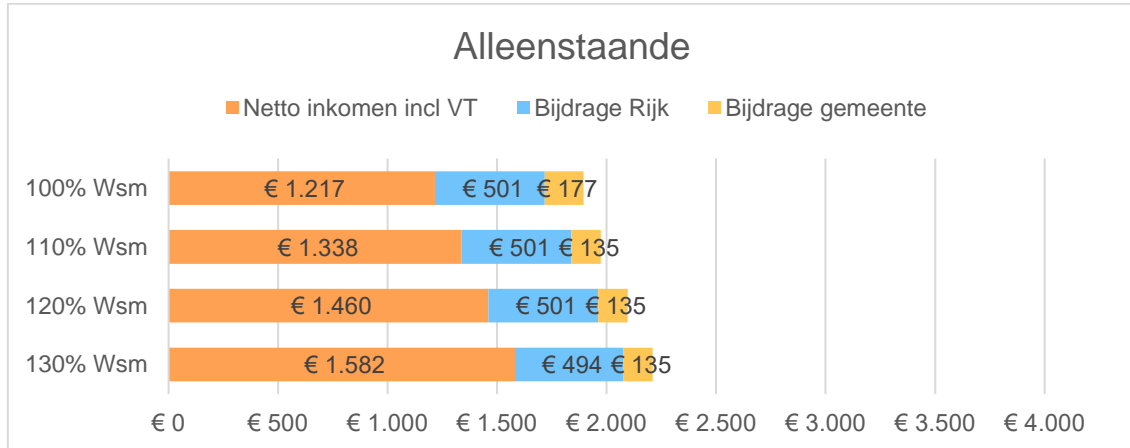
³⁴ Een basisverzekering met een aanvullende verzekering waarbij 9 fysiotherapie behandelingen worden verzekerd en een basistandverzekering.

³⁵ In het uitgebreide pakket zit een laag eigen risico, vrije ziekenhuiskeuze, een extra aanvullende verzekering en een meer uitgebreide tandartsverzekering.

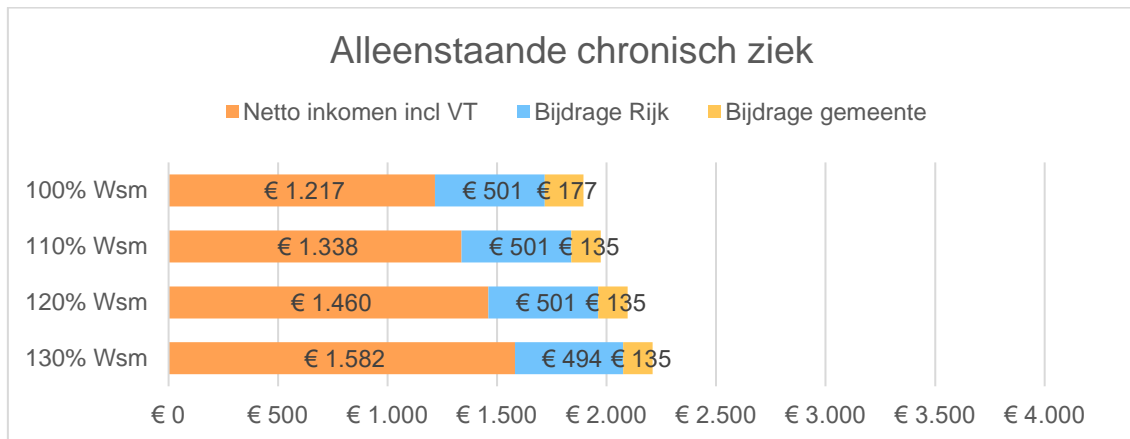
Bijlage 4. Opbouw totaal inkomen 100 tot 130% Wsm

In deze bijlage geven we de opbouw van het totaal inkomen, na werkaanvaarding, uit paragraaf 3.4 grafisch weer.

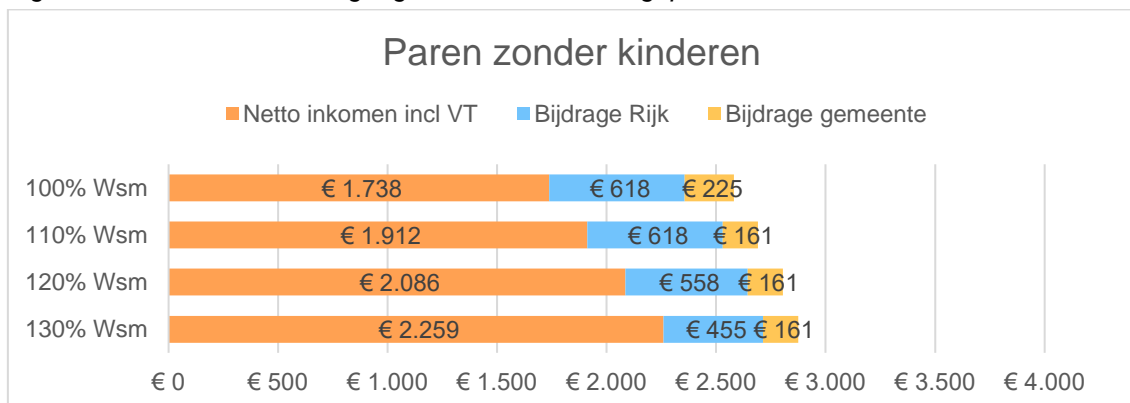
Figuur B4.1 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, alleenstaande

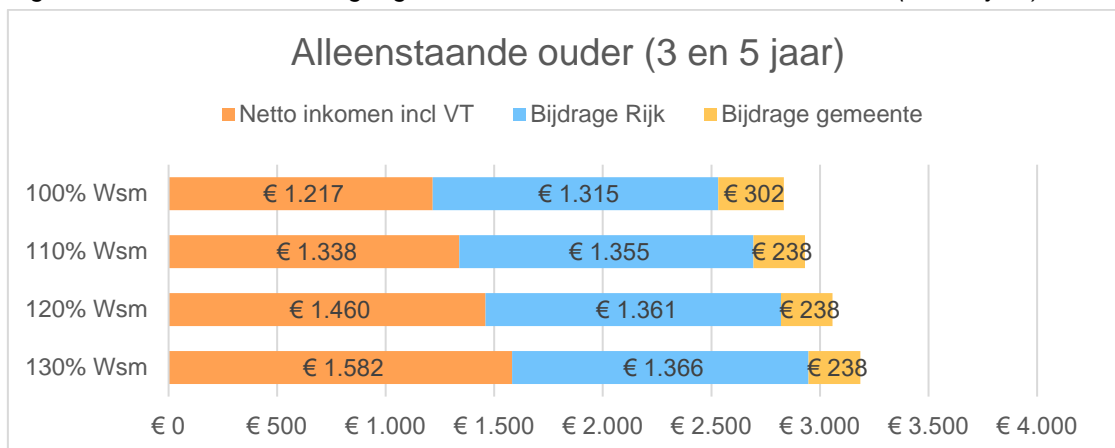
Figuur B4.2 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, alleenstaande chronisch ziek

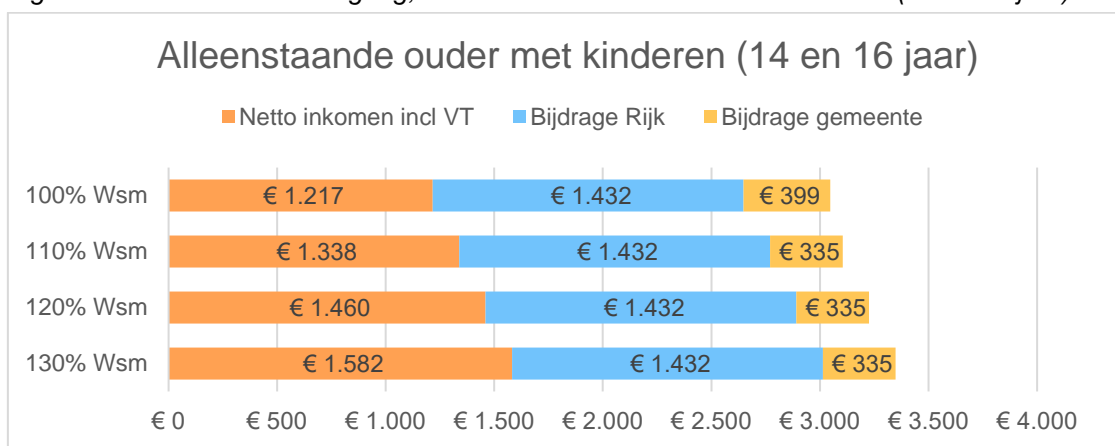
Figuur B4.3 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, paar zonder kinderen

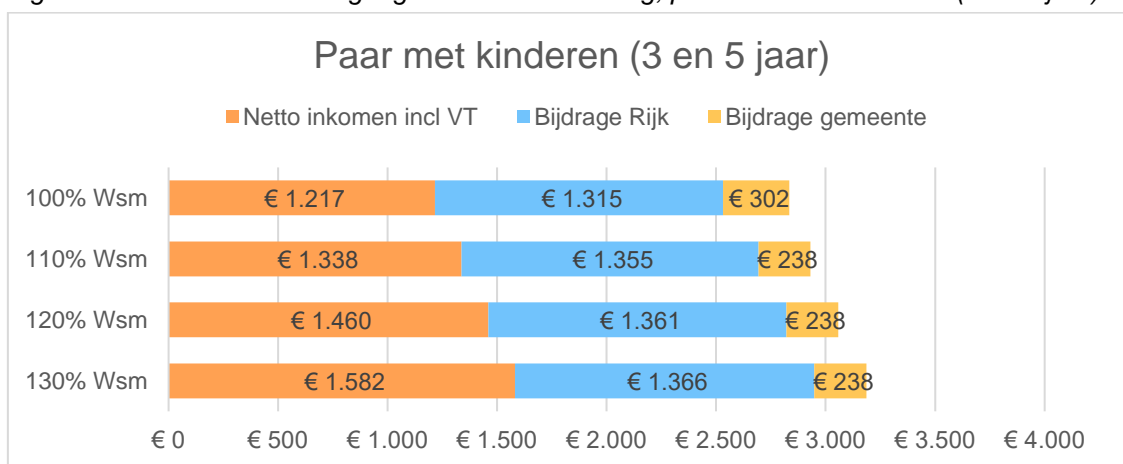
Figuur B4.4 Inkomensvoortgang, alleenstaande ouder met twee kinderen (3 en 5 jaar)

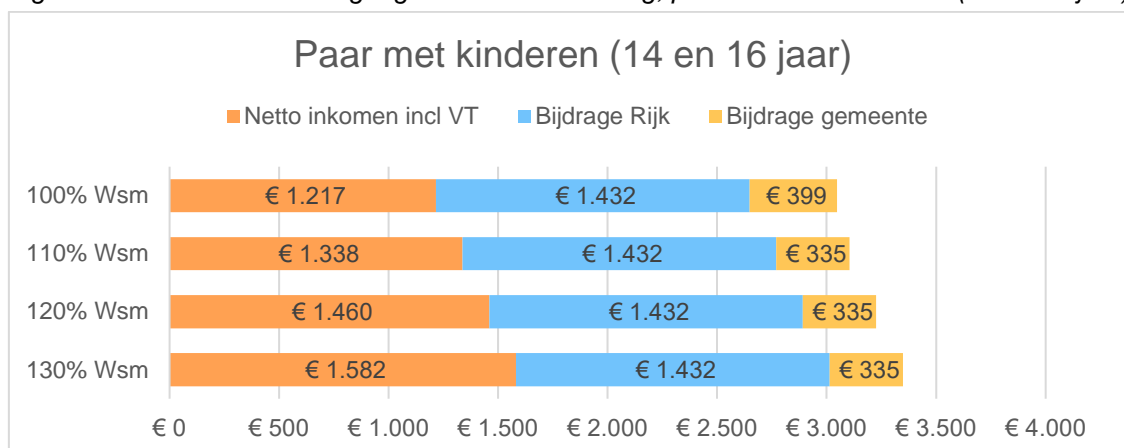
Figuur B4.5 Inkomensvoortgang, alleenstaande ouder met twee kinderen (14 en 16 jaar)

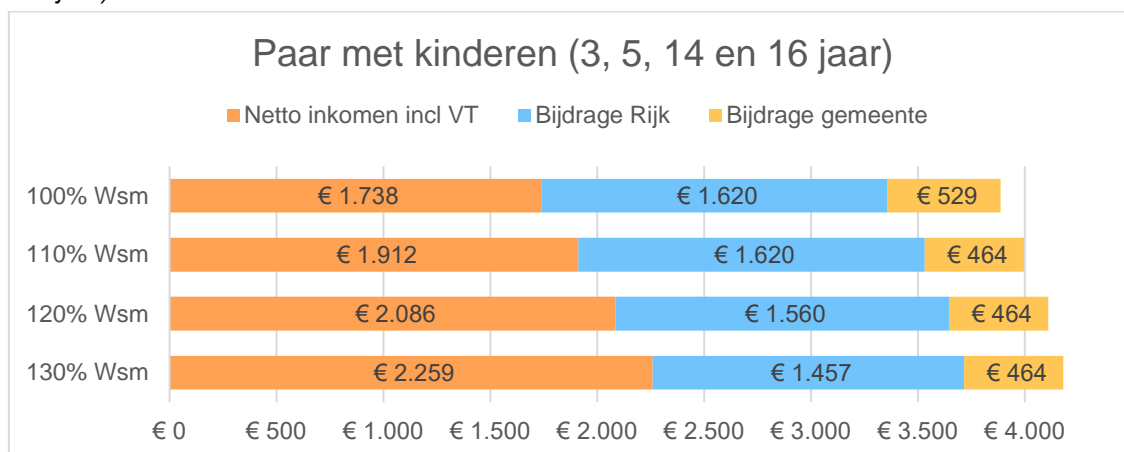
Figuur B4.6 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, paar met twee kinderen (3 en 5 jaar)

Figuur B4.7 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, paar met twee kinderen (14 en 16 jaar)

Figuur B4.8 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, paar met vier kinderen (3, 5, 14 en 16 jaar)

Bijlage 5. Financieel maandoverzicht

In deze bijlage staat per huishoudtype het financieel maandoverzicht. De tabellen geven een overzicht van de maandelijkse inkomsten en uitgaven, bij gebruikmaking van alle landelijke en lokale regelingen. De bedragen die horen bij de huishoudelijke uitgaven en reserveringsuitgaven zijn afkomstig van het Nibud.

Tabel B5.1 Alleenstaande zonder kinderen, niet AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto-inkomen incl. VT	1.217	1.338	1.460	1.582	1.217
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	347	347	347	340	347
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154
Totaal bijdragen Rijk	501	501	501	494	501
Totaal inkomsten	1.718	1.839	1.961	2.076	1.718
Uitgaven					
Huur	638	638	638	638	638
Gas, water, elektra	154	154	154	154	154
Telefoon, internet en televisie	73	73	73	73	73
Gemeentelijke heffingen	43	43	43	43	43
Zorgverzekering	154	154	154	154	154
Overige verzekeringen	23	23	23	23	23
Vervoer	18	18	18	18	18
Reserveringsuitgaven	200	200	200	200	200
Huishoudelijke uitgaven	285	285	285	285	285
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	1.587	1.657	1.657	1.657	1.587
Budget exclusief regelingen gemeente	130	182	304	418	130
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	43	0	0	0	43
Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering	8	8	8	8	8
Individuele inkomstenstoelag	0	0	0	0	35
Verenigingsactiviteiten volwassenen	18	18	18	18	18
Energietoeslag	108	108	108	108	108
Totaal regelingen gemeente	177	135	135	135	212
Budget inclusief regelingen gemeente	307	316	438	553	343
Normbedrag sociale participatie	111	111	111	111	111
Restant	196	205	327	442	232

Tabel B5.2 Alleenstaande zonder kinderen, chronisch ziek, niet AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto-inkomen incl. VT	1.217	1.338	1.460	1.582	1.217
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	347	347	347	340	347
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154
Totaal bijdragen Rijk	501	501	501	494	501
Totaal inkomsten	1.718	1.839	1.961	2.076	1.718
Uitgaven					
Huur	638	638	638	638	638
Gas, water, elektra	154	154	154	154	154
Telefoon, internet en televisie	73	73	73	73	73
Gemeentelijke heffingen	43	43	43	43	43
Zorgverzekering	193	193	193	193	193
Overige verzekeringen	23	23	23	23	23
Vervoer	24	24	24	24	24
Medicatie	21	21	21	21	21
Reserveringsuitgaven	286	286	286	286	286
Huishoudelijke uitgaven	286	286	286	286	286
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	1.740	1.810	1.810	1.810	1.740
Budget exclusief regelingen gemeente	-22	30	151	266	-22
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	43	0	0	0	43
Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering	8	8	8	8	8
Individuele inkomensvoet	0	0	0	0	35
Verenigingsactiviteiten volwassenen	18	18	18	18	18
Energietoeslag	108	108	108	108	108
Totaal regelingen gemeente	177	135	135	135	212
Budget inclusief regelingen gemeente	155	164	286	400	190
Normbedrag sociale participatie	111	111	111	111	111
Restant	44	53	175	289	79

Tabel B5.3 Paar, niet AOW-gerechtigd, geen kinderen

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto-inkomen incl. VT	1.738	1.912	2.086	2.259	1.738
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	353	353	324	261	353
Zorgtoeslag	265	265	234	194	265
Totaal bijdragen Rijk	618	618	558	455	618
Totaal inkomsten					
Uitgaven					
Huur	678	678	678	678	678
Gas, water, elektra	197	197	197	197	197
Telefoon, internet en televisie	87	87	87	87	65
Gemeentelijke heffingen	59	59	59	59	59
Zorgverzekering	308	308	308	308	308
Overige verzekeringen	37	37	37	37	37
Vervoer	37	37	37	37	37
Reserveringsuitgaven	310	310	310	310	310
Huishoudelijke uitgaven	521	521	521	521	521
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	2.235	2.305	2.305	2.305	2.213
Budget exclusief regelingen gemeente	121	225	339	409	143
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	65	0	0	0	65
Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering	17	17	17	17	17
Individuele inkomenstoelage	0	0	0	0	50
Verenigingsactiviteiten volwassenen	36	36	36	36	36
Energietoelage	108	108	108	108	108
Totaal regelingen gemeente	225	161	161	161	276
Budget inclusief regelingen gemeente	346	386	499	570	419
Normbedrag sociale participatie	181	181	181	181	181
Restant	165	205	318	389	238

Tabel B5.4 Alleenstaande ouder, niet AOW-gerechtigd, met 2 kinderen (3 en 5 jaar)³⁶

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto-inkomen incl. VT	1.217	1.338	1.460	1.582	1.217
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	373	373	373	373	373
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154
Combinatiekorting	0	40	46	51	0
Kinderbijslag	180	180	180	180	180
Kindgebonden budget	608	608	608	608	608
Totaal bijdragen Rijk	1.315	1.355	1.361	1.366	1.315
Totaal inkomsten					
Uitgaven					
Huur	678	678	678	678	678
Gas, water, elektra	229	229	229	229	229
Telefoon, internet en televisie	73	73	73	73	73
Gemeentelijke heffingen	65	65	65	65	65
Zorgverzekering	154	154	154	154	154
Overige verzekeringen	29	29	29	29	29
Onderwijs	15	15	15	15	15
Kosten BSO	0	235	235	353	0
Vervoer	42	42	42	42	42
Reserveringsuitgaven	275	275	275	275	275
Huishoudelijke uitgaven	325	325	325	325	325
Werk gerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	1.885	2.190	2.190	2.308	1.885
Budget exclusief regelingen gemeente	646	503	630	640	646
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	65	0	0	0	65
Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering	8	8	8	8	8
Individuele inkomstenstoelag	0	0	0	0	45
Verenigingsactiviteiten volwassenen	18	18	18	18	18
Kindpakket Kleine Schans	50	50	50	50	50
Jeugdfonds de Boom	42	42	42	42	42
Energietoeslag	108	108	108	108	108
Vergoeding peuterspeelzaal	12	12	12	12	12
Totaal regelingen gemeente	302	238	238	238	348
Budget inclusief regelingen gemeente	949	741	868	878	994
Vrije bestedingen	200	200	200	200	200
Restant	749	541	668	678	794

³⁶ Bij de kosten BSO is de kinderopvangtoeslag vanuit het Rijk al verrekend.

Tabel B5.5 Alleenstaande ouder, niet AOW-gerechtigd, met 2 kinderen (14 en 16 jaar)

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto-inkomen incl. VT	1.217	1.338	1.460	1.582	1.217
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	373	373	373	373	373
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154
Kinderbijslag	257	257	257	257	257
Kindgebonden budget	648	648	648	648	648
Totaal bijdragen Rijk	1.432	1.432	1.432	1.432	1.432
Totaal inkomsten	2.649	2.770	2.892	3.014	2.649
Uitgaven					
Huur	678	678	678	678	678
Gas, water, elektra	229	229	229	229	229
Telefoon, internet en televisie	101	101	101	101	101
Gemeentelijke heffingen	65	65	65	65	65
Zorgverzekering	154	154	154	154	154
Overige verzekeringen	29	29	29	29	29
Onderwijs	105	105	105	105	105
Vervoer	48	48	48	48	48
Reserveringsuitgaven	327	327	327	327	327
Huishoudelijke uitgaven	620	620	620	620	620
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	2.357	2.427	2.427	2.427	2.357
Budget exclusief regelingen gemeente	292	344	465	587	292
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	65	0	0	0	65
Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering	17	17	17	17	17
Individuele inkomensvoet	0	0	0	0	50
Verenigingsactiviteiten volwassenen	36	36	36	36	36
Kindpakket Kleine Schans	117	117	117	117	117
Jeugdfonds de Boom	83	83	83	83	83
Energietoeslag	108	108	108	108	108
Totaal regelingen gemeente	425	361	361	361	476
Budget inclusief regelingen gemeente	556	595	709	780	606
Vrije bestedingen	321	321	321	321	321
Restant	235	274	388	459	285

Tabel B5.6 Paar, niet AOW-gerechtigd, met 2 kinderen (3 en 5 jaar)

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto-inkomen incl. VT	1.738	1.912	2.086	2.259	1.738
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	353	353	324	261	353
Zorgtoeslag	265	265	234	194	265
Kinderbijslag	180	180	180	180	180
Kindgebonden budget	287	287	287	287	287
Totaal bijdragen Rijk	1.085	1.085	1.025	922	1.085
Totaal inkomsten	2.823	2.997	3.110	3.181	2.823
Uitgaven					
Huur	678	678	678	678	678
Gas, water, elektra	262	262	262	262	262
Telefoon, internet en televisie	87	87	87	87	87
Gemeentelijke heffingen	65	65	65	65	65
Zorgverzekering	308	308	308	308	308
Overige verzekeringen	41	41	41	41	41
Onderwijs	18	18	18	18	18
Vervoer	61	61	61	61	61
Reserveringsuitgaven	387	387	387	387	387
Huishoudelijke uitgaven	602	602	602	602	602
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	2.509	2.579	2.579	2.579	2.509
Budget exclusief regelingen gemeente	314	418	531	602	314
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	65	0	0	0	65
Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering	17	17	17	17	17
Individuele inkomensvoet	0	0	0	0	50
Verenigingsactiviteiten volwassenen	36	36	36	36	36
Kindpakket Kleine Schans	50	50	50	50	50
Jeugdfonds de Boom	42	42	42	42	42
Energietoeslag	108	108	108	108	108
Vergoeding peuterspeelzaal	12	12	12	12	12
Totaal regelingen gemeente	329	264	264	264	379
Budget inclusief regelingen gemeente	643	682	795	866	693
Vrije bestedingen	270	270	270	270	270
Restant	373	412	525	596	423

Tabel B5.7 Paar, niet AOW-gerechtigd, met 2 kinderen (14 en 16 jaar)

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto-inkomen incl. VT	1.738	1.912	2.086	2.259	1.738
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	353	353	324	261	353
Zorgtoeslag	265	265	234	194	265
Kinderbijslag	257	257	257	257	257
Kindgebonden budget	327	327	327	327	327
Totaal bijdragen Rijk	1.202	1.202	1.142	1.039	1.202
Totaal inkomsten					
Uitgaven					
Huur	678	678	678	678	678
Gas, water, elektra	262	262	262	262	262
Telefoon, internet en televisie	115	115	115	115	115
Gemeentelijke heffingen	65	65	65	65	65
Zorgverzekering	308	308	308	308	308
Overige verzekeringen	41	41	41	41	41
Onderwijs	105	105	105	105	105
Vervoer	66	66	66	66	66
Reserveringsuitgaven	387	387	387	387	387
Huishoudelijke uitgaven	782	782	782	782	782
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	2.810	2.880	2.880	2.880	2.810
Budget exclusief regelingen gemeente	130	234	348	419	130
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	65	0	0	0	65
Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering	17	17	17	17	17
Individuele inkomstenstoelag	0	0	0	0	50
Verenigingsactiviteiten volwassenen	36	36	36	36	36
Kindpakket Kleine Schans	117	117	117	117	117
Jeugdfonds de Boom	83	83	83	83	83
Energietoeslag	108	108	108	108	108
Totaal regelingen gemeente	425	361	361	361	476
Budget inclusief regelingen gemeente	556	595	709	780	606
Vrije bestedingen	321	321	321	321	321
Restant	235	274	388	459	285

Tabel 5.8 Paar, niet AOW-gerechtigd, vier kinderen (3, 5, 14 en 16 jaar)

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto-inkomen incl. VT	1.738	1.912	2.086	2.259	1.738
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	353	353	324	261	353
Zorgtoeslag	265	265	234	194	265
Kinderbijslag	437	437	437	437	437
Kindgebonden budget	565	565	565	565	565
Totaal bijdragen Rijk	1.620	1.620	1.560	1.457	1.620
Totaal inkomsten	3.358	3.532	3.645	3.716	3.358
Uitgaven					
Huur	678	678	678	678	678
Gas, water, elektra	353	353	353	353	353
Telefoon, internet en televisie	115	115	115	115	115
Gemeentelijke heffingen	65	65	65	65	65
Zorgverzekering	308	308	308	308	308
Overige verzekeringen	41	41	41	41	41
Onderwijs	123	123	123	123	123
Vervoer	61	61	61	61	61
Reserveringsuitgaven	404	404	404	404	404
Huishoudelijke uitgaven	975	975	975	975	975
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	3.123	3.193	3.193	3.193	3.123
Budget exclusief regelingen gemeente	235	338	452	523	235
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	65	0	0	0	65
Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering	17	17	17	17	17
Individuele inkomensvoet	0	0	0	0	50
Verenigingsactiviteiten volwassenen	36	36	36	36	36
Kindpakket Kleine Schans	167	167	167	167	167
Jeugdfonds de Boom	125	125	125	125	125
Energietoeslag	108	108	108	108	108
Vergoeding peuterspeelzaal	12	12	12	12	12
Totaal regelingen gemeente	529	464	464	464	579
Budget inclusief regelingen gemeente	763	802	916	987	813
Vrije bestedingen	418	418	418	418	418
Restant	345	384	498	569	395

Tabel 5.9 Alleenstaande, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto-inkomen incl. VT	1.358	1.493	1.629	1.765	1.358
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	349	349	342	286	349
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154
Totaal bijdragen Rijk	503	503	496	440	503
Totaal inkomsten	1.861	1.996	2.125	2.205	1.861
Uitgaven					
Huur	638	638	638	638	638
Gas, water, elektra	189	189	189	189	189
Telefoon, internet en televisie	73	73	73	73	73
Gemeentelijke heffingen	43	43	43	43	43
Zorgverzekering	193	193	193	193	193
Overige verzekeringen	13	13	13	13	13
Vervoer	15	15	15	15	15
Reserveringsuitgaven	204	204	204	204	204
Huishoudelijke uitgaven	285	285	285	285	285
Totaal uitgaven	1.652	1.652	1.652	1.652	1.652
Budget exclusief regelingen gemeente	208	344	473	553	208
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	43	0	0	0	43
Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering	8	8	8	8	8
Verenigingsactiviteiten volwassenen	18	18	18	18	18
Gratis OV AOW-leeftijd	15	0	0	0	15
Energietoeslag	108	108	108	108	108
Totaal regelingen gemeente	192	135	135	135	192
Budget inclusief regelingen gemeente	401	479	607	687	401
Vrije bestedingen	111	111	111	111	111
Restant	290	368	496	576	290

Tabel B5.10 Alleenstaande, chronisch ziek, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto-inkomen incl. VT	1.358	1.493	1.629	1.765	1.358
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	349	349	342	286	349
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154
Totaal bijdragen Rijk	503	503	496	440	503
Totaal inkomsten	1.861	1.996	2.125	2.205	1.861
Uitgaven					
Huur	638	638	638	638	638
Gas, water, elektra	189	189	189	189	189
Telefoon, internet en televisie	73	73	73	73	73
Gemeentelijke heffingen	43	43	43	43	43
Zorgverzekering	193	193	193	193	193
Overige verzekeringen	13	13	13	13	13
Vervoer	24	24	24	24	24
Medicatie	21	21	21	21	21
Reserveringsuitgaven	288	288	288	288	288
Huishoudelijke uitgaven	284	284	284	284	284
Totaal uitgaven	1.765	1.765	1.765	1.765	1.765
Budget exclusief regelingen gemeente	95	231	360	440	95
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	43	0	0	0	43
Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering	8	8	8	8	8
Verenigingsactiviteiten volwassenen	18	18	18	18	18
Gratis OV AOW-leeftijd	24	0	0	0	24
Energietoeslag	108	108	108	108	108
Totaal regelingen gemeente	201	135	135	135	201
Budget inclusief regelingen gemeente	297	366	495	574	297
Vrije bestedingen	111	111	111	111	111
Restant	186	255	384	463	186